ateitis

Gruodis
1978
10

ateitis

1978 GRUODIS/DECEMBER Vol. LXVIII No. 10

Ateitininkų Federacijos leidžiamas katalikiškos-lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas

Jonas Paulius II 341
ANTAI — K. Trimakas 342
Jauno Lenkijos Lietuvio kataliko prisiminimai ir nusiteikimai — R. Žemaitaitis 344
Ko jūs laukiate iš naujo popiežiaus? 347
Gruodžio 19-tosios rytas (eil.) L. Rimkus 349
Ateitininkų misija penkių dimensijų perspektyvoje — S. Yla 350
Ieškant Dievo kasdienybėje — A. Luciani (Jonas Paulius I) 354
Apie rašymą ir save — J. Jankus 356
VIII literatūros vakaras — J. Alšėnas 358
ATVIRAI: Tikslus Ateitininkiškojo inteligentiškumo puoselėjimas — L. Sidrys 360
Studentų stovykla — K. Veselkaitė 362
Idealus studentas — I. S. Bella 365
ATŽALOS: Svečias iš anapus — V. Laniauskas 366
Eglutė (eil.) A. Mičiulytė 369
Kaip Ateitininkas elgiasi — R. Norkutė 370
VEIKLA: 371
Žygis į Michigano sostinę 372
Ateitininkų Įžodis Clevelande — L. Balčiūnaitė 374
LAIŠKAI 381
1978 M. „ATEITIES" TURINYS 382

Šį numerį redagavo: Linas ir Rima Sidriai. Nuotraukos: K. Norvilas (342), R. Žemaitaitis (346), Alg. Grigaitis (350), J. Kuprys (352-353), A. Norvilas (384), N. Balčiūnienė (358-359). L. Palubinskas (371), K. Šonta (372, 373), J. Vyšnionis (374, 375), K. Trimakas (377). Viršelis — R. Sidrienės. Iliustracijos: G. Čepaitytė (354), R. Valiulytė (366), A. Mičiulytė (369). Kalbą tikrino: P. Razminas.

Vyriausias redaktorius: kun. dr. Kęstutis Trimakas, 850 DesPlaines Ave., Apt. 409, Forest Park, IL. 60130, USA. Telef.: 312 366-2446.

Redaktoriai: Saulius Kuprys, dr. Arūnas Liulevičius, dr. Linas Sidrys ir Aldona Zailskaitė.

Redakcijos nariai: Daina Kojelytė, Jonas Kuprys (fotografija), Roma Olšauskaitė ir Rima Sidrienė.

Administratorius: Juozas Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL. 60629, USA. Telef.: 312 434-2243.

Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje. Leidžia Ateitininkų Federacija. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 9.00 dol.; garbės prenumerata — 15.00 dol., susipažinimui — 7.00 dol.; kituose kraštuose — 7.00 dol., išskyrus Pietų Ameriką (5.00 dol.).

ATEITIS — a magazine published monthly, except July and August, by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 South Sacramento Ave., Chicago, Il. 60629, USA. Yearly subscription in the US and Canada $9.00. Single $1.00. Second Class postage paid at Chicago, Illinois.

„MIELI BROLIAI LIETUVIAI BŪKITE LAIMINGI IR IŠTIKIMI KRISTUI!“

Jonas Paulius II

LKB KRONIKA Nr. 34

Mūsų žodis pavėluotai pasiekia laisvąjį pasaulį, bet malda mes visada esame su Bažnyčios vargais ir džiaugsmais.

Mes prašome Aukščiausiąjį, kad nauju Bažnyčios Ganytoju būtų išrinktas drąsus, ryžtingas, bei šventas popiežius, kurio širdyje rastų atgarsio mūsų kančios ir kova prieš prievartinį mūsų tautos bedievinimą.

Šia ypatinga proga mes reiškiame lietuvių tautos visišką ištikimybę ir sūnišką meilę Apaštalų Sostui.

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

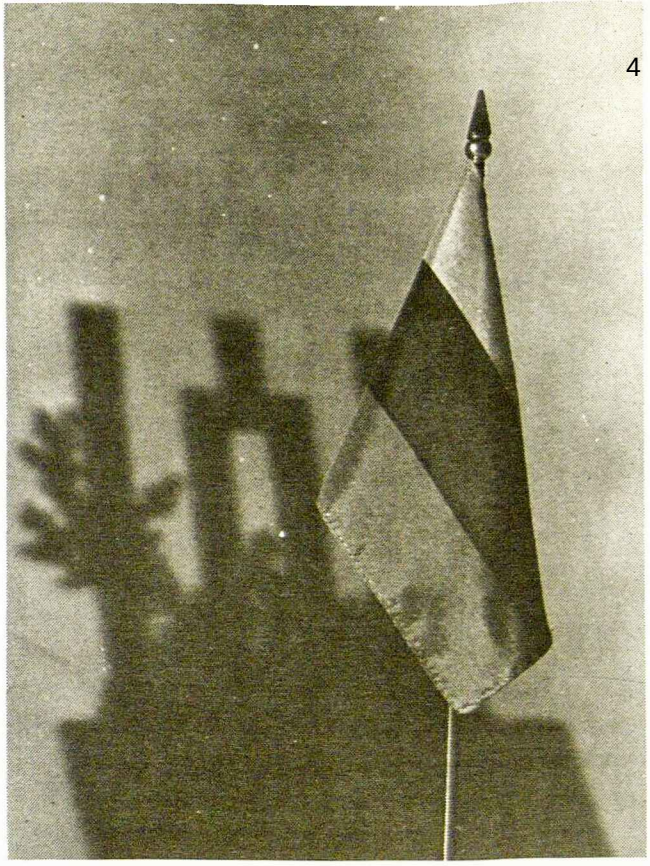

4

antai...

SKAUTAI: 60 metų sukaktis

Šiais metais lietuviai skautai švenčia 60 metų gyvavimo sukaktį: 1917 m. pirmoji lietuvių skautų grupė įsisteigė Voroneže, o 1918 m. — nepriklausomybę atgavusios Lietuvos sostinėje Vilniuje.

Prof. St. Šalkauskis labai vertino skautišką auklėjimo būdą: „Skautizmo atsiradimas ir išsivystymas yra vienas iš žymiausių įvykių ne tik jaunimo gyvenime, bet ir visuotinėje pedagogikos istorijoje“ („Skautai ir pasaulėžiūra“, 9 psl.).

Praktiška skautų auklėjimo sistema daugiau ar mažiau palietė labai daug tautiečių. Kaip Lietuvos skautijos steigėjas P. Jurgėla-Jurgelevičius savo veikale „Lietuviškoji skautija“ rašo: „1917-1949 m. apie 100,000 lietuvių moterų ir vyrų perėjo skautybės eiles, t.y. ugdės skautybės įtakoje ir brendo idealistais“ (13 psl.).

Ir išeivijoje skautų organizacija gyva. Jų pajėgumą parodė Amerikos skautų 1977-1978 m. žiemos išvyka į Australiją ir ypač Šeštoji tautinė lietuvių skautų stovykla rugpjūčio 13-26 d. Raxton, Mass., JAV, kur dalyvavo 1000 skautų.

Lietuvai daug davusios skautų organizacijos 60 metų jubiliejaus proga skautams ir skautėms linkime gyvuoti ir budėti Dievo, artimo ir tėvynės sargyboje.

ATEITININKUOSE: Pirmieji skautai

Minint šį skautų įsikūrimą, dera prisiminti vieną pačių svarbiausių jo aplinkybių.

Pirmąjį skautų steigimą lietuvių jaunimo tarpe taip aprašo jų steigėjas P. Jurgėla: „1917.IX.9 moksleivių ateitininkų susirinkime skaičiau paskaitą apie skautų siekius, ideologiją, ugdymosi programą, uniformą, ženklus, veikimą. Po susirinkimo prisistatė 8 mergaitės ir 9 jaunuoliai 15-19 m. amžiaus. Tuoj sudarytos 2 (skaučių ir skautų) skiltys... Visi dvės nariai ateitininkų kuopose brandino savo krikščionišką ir tautinę pasaulėžiūrą. Reikėjo tik paaiškinti jiems skautų principus ir skilčių sistemą, pamokyti praktinių dalykų...“ („Lietuviškoji skautija“, 21 psl.).

Apie pirmosios skautų draugovės įsteigimą nepriklausomybę atgavusioj Lietuvoj taip rašoma: „1918.X.1 *Tėvynės Sargo* redakcijos kambary įvyko ateitininkų susirinkimas, kurį ir jo pasekmes Jonas Kuprionis aprašė *Mūsų Vyty*, Nr. 4/58: ‘Susirinkime pranešta, kad paskaitą apie skautus skaitys Petras Jurgelevičius (vėliau Jurgėla). Pradžioj išdėstė skautų org-jos principus, charakterį, veikimo metodus. Buvo apibertas klausimais apie skautus. Tuojau prisistatė eilė savanorių į pirmuosius Lietuvos skautus’ “ („Lietuviškoji skautija“, 23 psl.).

Taigi pirmosios lietuvių skautų draugovės, tiek už Lietuvos ribų, tiek nepriklausomoj Lietuvoj, buvo sudarytos ateitininkų susirinkimuos iš pačių ateitininkų. Ne kur kitur, bet ateitininkų *Ateityje* 1918 m. pasirodė ir pirmasis straipsnis grynai apie skautus, pavadintas „Skautai“ (anksčiau 1913 m. Seinių *Vadove* buvo atspausdinta recenzija lenkų kalba parašytos knygelės apie skautybę). O pirmąją knygelę apie skautus lietuvių kalba (P. Jurgėlos „Pirmieji skauto žingsneliai) išleido *Ateities* leidykla. Apie 1924 m. buvo įsteigtas ateitininkų skautų štabas, ateitininkuose veikė skautų skiltys ir buvo ruošiami kursai skiltininkams.

Kur tik besikuriančioj Lietuvoj steigėsi skautai, juos lydėjo ateitininkų linkėjimai „laimingos ateities“ ir „išplėsti savo darbuotę po visą Lietuvą“ (*Ateitis,* 1920, 2 ir 4-5 nr.).

DARNA: Tarp skautų ir ateitininkų

Kažin ką anų 1917 ir 1918 m. ateitininkų susirinkime skautais tapę ateitininkai pasakytų apie kai kur šiandien skelbiamas idėjas, kad galima ar leistina priklausyti „tik vienai organizacijai" arba kad (kaip kai kur teisinasi vyresnieji) nedera steigti ateitininkų tose vietovėse, kur jau yra skautų, nes tai „skaldytų jaunimą"?...

Jaunimas neskaldomas, jei vyresnieji jiems „nepučia" skaldančių idėjų, nesiderinančių su šių organizacijų idealais. Jau pirmosiomis dienomis pirmieji skautai-ateitininkai įrodė, kad galima derinti skautiškus ir ateitininkiškus idealus toj pačioj širdy, toj pačioj pastogėj, vienoj vietovėj ir vienoj tautoj.

DĖMESYS: Etninei kultūrai

Kanadoj mažumų kultūrų apraiškos nemažai vertinamos ir net valdžios finansuojamos. Tuo tarpu JAV-ėse valdžia tik paskutiniu metu ima atkreipti dėmesį į ramiąsias, netriukšmaujančis mažumas. Nors etninis atgimimas vyksta, daug kur jis sutinkamas nepalankiai, lyg tai „būti lenku, airiu, italu, slovaku ar lietuviu reikštų būti antiamerikietišku" (Andrew M. Greeley, *Harper's,* 30 psl.).

Tad visi tie, kurie nori „suamerikonėti" (kaip pvz. į tautų katilą besiveržiąs jaunimas) ar kitus „suamerikoninti" (kaip kai kurie parapijų vadovai ar vaikų tautybe nesirūpinantys tėvai) turi įsidėmėti, kad tikru amerikiečiu tapti reiškia puoselėti savo kilmės etninį charakterį: kalbą, kilmę, ryšius su mažuma, iš kurios kilo.

DARBAI: Netolimoj ateity

Šiuo metu labiau negu praeity „jauni žmonės turi daug daugiau rūpintis, beišsirinkdami savo gyvenimo darbą ir jam pasiruošdami. Tai atlikę susiras gerų darbų" *(US News and World Report,* lapkr. 13).

Iš tame savaitrašty pateiktų duomenų matyt, kad humanitarinių mokslų siekiantiems, deja, padėtis nė kiek nepagerės: nei vienos, net jiems artimos profesijos nesimato sąrašuose greičiausiai augančių ar netrukus labiausiai pareikalaujamų profesijų ir amatų sąrašuose.

Tuose sąrašuose figūruoja sekretorės, stenografistės, vientinių sunkvežimių vairuotojai, virėjai... Betgi jų tarpe yra ir registruotos slaugės; toliau — advokatai, socialiniai darbuotojai *(social workers),* sveikatos institucijų administratoriai, mokytojų pagelbininkai ir kt.

Savaitraštis nepataria visai atsisakyti domėjimosi humanitarinėm studijom, bet siūlo, norintiems studijuoti humanitarinius mokslus, būti pasiruošusiems ir kitam darbui.

PSICHOLOGIJA

Šįmetiniam Amerikos Psichologų Sąjungos suvažiavime Toronte tarp 1037 pranešimų pateikti ir šie tyrinėjimo rezultatai.

Merginos, vaikinai ir darbai. Didėjant galimybei moterims vis labiau įsiskverbti į kokią profesiją, vis daugiau studenčių ima susidomėti ta profesija ir tikėtis joje pasisekimo. Tuo tarpu tuo atveju vaikinai-studentai ima mažiau domėtis ta profesija ir mažiau ją vertinti.

Moterys įvairiose profesijose. Moterys vyrų dominuojamose profesijose daugiau apibūdina pasisekimą kaip būti įvertintai darbe, tapti autoritetu toj specialybėj, užsidirbti pinigų ir pasiekti atsakingos vietos. Tuo tarpu įprastingai moterims priklausančiose profesijose jos apibūdina pasisekimą būti mėgiamai.

Moterys, darbas ir alkoholis. Dirbančios ištekėjusios moterys alkoholio geria daugiau ir turi daugiau problemų su alkoholiu negu neištekėjusios dirbančios moterys ir namų šeimininkės.

Matomai darbas ir šeimyninis gyvenimas sukelia daugiau konfliktų, nuo kurio ieškoma pabėgimo alkoholy. Bet moterų tarpe daugiausia geria visai nedirbančios, o taip pat išsiskyrusios. Visiškas neturėjimas darbo ir skyrybos moteryse sukelia dar daugiau problemą.

Išsiskyrusiųjų tėvų vaikai. Atsiskyrusiųjų ir išsiskyrusiųjų tėvų vaikai jaučiasi labiau sukrėsti, negu jų tėvai tai suvokia. Be to, jiems atrodo, kad jų tėvai per mažai suvokia, kiek daug jiems (vaikams) reikia atsitiesti.

„Sukimas". Mokiniai labiau linkę „sukti" egzaminuose, jei jiems pasakoma, kad sąžinės graužimas kyla iš rizikos būti sugautiems, negu jei jie galvoja, kad kaltės įtampa kyla iš vidinio moralės įstatymo sulaužymo.

Paviršutiniškas moralės pagrindas mažiau veiksmingas už gilesnį.

Moksleiviai ir jausmas atsiekti. Moksleiviai iš ne taip gausių šeimų arba turį jaunesnius tėvus jaučia stipresnį reikalą ko atsiekti, negu gausių šeimų ar vyresnių tėvų vaikai.

Kęstutis Trimakas

JAUNO LENKIJOS LIETUVIO KATALIKO PRISIMINIMAI IR NUSITEIKIMAI

RIMANTAS ŽEMAITAITIS

Lenkijos katalikai: Atlaidūs vokiečiams, bet nepripažįsta lietuvių.

Ramų popietį sukrėtė staigi žinia, kad lenkų kardinolas Karol Wojtyla išrinktas popiežium Jonu Povilu II.

Nežinau, normaliai žiūrint į laimingą popiežiaus išrinkimą, turėčiau džiaugtis, bet aš susimąsčiau. Mano, jauno lietuvio mintis staiga grįžo į netolimą praeitį. Prisiminiau istoriją, dėstomą dabartinės Lenkijos gimnazijose. Gimnazistas susitinka su žodžiu „Litwa" (Lietuva) ne daugiau kartų, kaip yra pirštų ant vienos rankos. Surasti yra visi kitoki išsireiškimai, bet tas žodis yra vengiamas. Atrodytų, kad jame būtų koks didžiausias pavojus — nusikaltimas.

Įžengiant man į akademinį gyvenimą, įsinešiau žodį „Litwa" (Lietuva), kuris atrodė, seniai miręs. Koks jų buvo nustebimas, kad tas žodis reiškia realybę, gyvą, kenčiančią Tautą. O aš esu jos narys.

Dar akademiniam pasaulyje, turėjau per šešerius metus vieną labai įdomų pergyvenimą. Būnant 4-tų metų studentu, reikėjo man išlaikyti sunkų egzaminą. Labai griežtas profesorius, egzaminuodamas per dieną maždaug 10-tį studentų, praleisdavo vieną, geriausiu atveju du studentus, o kitus „išmesdavo". Buvau vienas iš trijų, kurie pirmieji įėjo į egzaminų salę, t.y.: „liūto urvą". Kaip nustebau! Labai gražiai perskaityta mano pavardė, ir pirmi žodžiai man sakyti — lietuviškai! Šiaip taip susikaupęs atsakau jam irgi ta pačia kalba. Mano nustebimui nebuvo galo, netikiu — profesorius šaukia sekretorę ir prašo atnešti mums kavos (dėl aiškumo pridedu, kad Europoje profesorių ir studentų santykiai labai skiriasi nuo santykių, kurie yra Amerikos universitetuose.).

Paaiškėjo, kad jis gyvenęs Vilniuje, kada buvo lenkų valdomas. Malonu buvo girdėti, kada jis žino lenkų padarytas skriaudas lietuviams. Bet tai buvo vienintelis toks atsitikimas mano akademiniam gyvenime, kad sulaukiau objektyvumo iš lenko pusės. (O kam įdomu, kas liečia egzaminą, visi studentai jį išlaikė, ir tai sudarė didžiausią sensaciją). Skaudu, kad kraštas, būdamas tokioj pačioj padėtyj, kaip Lietuva, artimiausias jos kaimynas, smaugtas ruso, vistiek išnaudoja tam tikrus ginklus, jam neatimtus, prieš taip pat nuskriaustą tautą.

Nesigilinu, kokiais sumetimais dalis Lietuvos pakliuvo Lenkijai. Čia ypatingai matosi „lietuvių pagerbimas", kuriems neleidžiama laikyti bažnytinių liturginių apeigų lietuvių kalba, nors bažnyčios yra jų prosenių rankomis pastatytos ir išlaikytos.

Galima pirmu žvilgsniu prieiti išvadą, kad komunistinė valdžia „nėra palanki". Bet jinai pripažino mažumas, duodant joms tam tikrą laisvę, konstitucijos ir įstatymais numatytą. Bent taip skelbiama ir rašoma šiandien. Rodos, tokiu palankumo pavyzdžiu, turi būti paminėta gražūs rūmai Punsko lietuvių gimnazija.

Bet pasirodo, kad lenkų episkopatas, valdomas labai gerbiamo kardinolo Stefano Wyszyńskio, sąmoningai neleidžia tautinėms mažumoms, ypatingai lietuviams, naudotis pripažintomis teisėmis.

Lenkijoj Bažnyčia labai savarankiška

Jinai jaučiasi tokia stipri, kad yra padariusi labai didelį politinį žingsnį, būtent, — visų lenkų vardu dovanojo vokiečiams (keletos šimtų metų priešui) visas skriaudas, padarytas lenkams, ypač antrojo pasaulinio karo. Dovanojo iššudymą vienos šeštosios tautos. Nėra Lenkijoj šeimos, kuri neprarado savo narių frontuose ar krematorijuose, kaip Oświęcim, Majdanek ar kituose. Šiandieninėj Lenkijoj vokietis, matomas gatvėje yra tik kaip žmogžudys, ir nėra lenko, kuris girdėdamas tą kalbą, nesuspaustų kumščio.

Bet staigiai komunistinis režimas, kontroliuojamas Maskvos, pasijuto pavojų, kadangi pradėjo broliautis dvi priešingos tautos, bet abidvi turinčios bendrą priešą — rusą. Dėlto lenkų komunistinė valdžia buvo priversta išreikšti savo nepasitenkinimą, buvo panaudotos tam tikslui visos propagandinės priemonės Bažnyčią palaužti.

O jinai su savo vadais, vadovaudama kardinolo S. Wyszyńskio, atlaikė tą puolimą ir net laimėjo. Dėlto visiškai nepateisinamas yra draudimas kelioms dešimtims tūkstančių katalikų lietuvių melstis lietuviškai.

Labai įdomu būtų išgirsti kardinolo Stefano Wyszyńskio atsakymą, kodėl jis neleidžia broliams Kristuje melstis savo bažnyčiose proseneliu kalba — lietuvių? Kodėl tuo reikalu užsieniečių apsilankymai Lenkijos episkopate lieka tik neišpildyti pažadai?

Žvilgsnis į lenkų komunistus

Gimnazijos direktoriaus pavaduotojas praktiškai gali būti tik priklausantis partijai. Vienam iš jų štai kas atsitiko. Jo vaikas priėmė pirmą Šv. Komuniją. Reikalas pasklido, didžiausias skandalas! Komunistinis režimas, kaip visada tokiais atvejais „žiauriai" pasielgė su neištikimu savo nariu. Buvo perkeltas iš mažo miestelio į apskrities miestą ir buvo paskirtas aukštesnėms, atsakingesnėms pareigoms, kaip „ištikimas lenkų komunistas".

Aukšti komunistinės Lenkijos pareigūnai, kad neįžeistų savo komunistinės ideologijos, į sekmadienines pamaldas važinėja, bet tik į tolimesnį kaimelį. O sutuoktuvių bažnytines apeigas atlieka dažniausiai irgi pagal „komunistinę ideologiją", važiuodami į pačią Częstochową, kuri yra šventa vieta.

Į lenkų studentų akademinį gyvenimą Bažnyčia turi didelę įtaką. Sunku kai kur atskirti, surasti rubežių tarp tikėjimo ir pasipriešinimo lenkų komunistinei valdžiai. Esant nesusipratimams Lenkijoj, Bažnyčia yra tam tikras vadas. Kada buvo dovanotos vokiečiams klaidos, dauguma akademikų dalyvavo ieškodami politinių sensacijų sudarydami paramą Bažnyčiai.

Kas įdomiausia, kada būdavo skaitomi kitų vyskupų apie priespaudą arba nedavimą leidimo statyti bažnyčių, niekada negirdėjau žmonių pavardžių, kurie kentėtų už krikščionybę. Tarp kitko, girdėjau irgi, kad komunistinė valdžia grąžino Bažnyčiai jos turtus.

Lieka viena išvada, kad yra tarp lenko valdininko, pridengto „komunisto lietsargiu", ir lenkų episkopato nerašyta sutartis kariauti prieš vieną priešą, kuris juos spaudžia — rusus.

Ar pasikeitė politika lietuvių atžvilgiu?

... Tai praeities politikos tęsinys, nors pasikeitė režimai ir praėjo keletas šimtmečių. Tame laikotarpyje mes buvome vergai, o lenkai „ponai", mūsų kalba niekinama, o jų laikoma pasaulinė, mūsų kraštas Lietuva — jų „provincija".

Paskambinau draugams, pranešdamas apie ypatingą staigmeną — lenkų kardinolo popiežium išrinkimą. Tarp jų buvo ir lenkų. Viename pasikalbėjime draugas lenkas užklausė, kaip aš, lietuvis, žiūriu į tai. Trumpai pagalvojęs nusprendžiau pasakyti, ką galvoju. Lenkai savo istorijoje turėjo du labai didelius ir lemiančius įvykius: pirmas — Unija su Lietuva, o antras — Lenkijos kardinolo išrinkimas popiežium.

Krokuvos Turgavietė

Lenkijoj ir kitur pasklidus žiniai apie popiežiaus išrinkimą

— Lenkijos religijos reikalams ministeris **K. Kąkol:** „Kardinolo Wojtylos išrinkimas gali vesti prie marksizmo ir katalikybės bendradarbiavimo".

— Lenkijos ministeris pirmininkas **P. Jarosiewicz:** „Kardinolo Wojtylos išrinkimas yra didžiausias atsitikimas Romos Katalikų Bažnyčios istorijoj".

— **Lenkijos valdžios atstovas W. Janiurek:** „Tas išrinkimas turi specialią reikšmę. Lenkas yra išrinktas popiežium, gyventojas krašto, kuris perėjo karo peklą ir gilius perversmus...".

— **Varšuvos gyventojas** vidutinio amžiaus (40 metų): „po 15-os metų nueisiu pirmą kartą į bažnyčią į pamaldas".

— **Kun. W. Orszulik,** Lenkijos episkopato atstovas, pripažino, kad lenko išrinkimas popiežium yra didelė staigmena, išreikšdama nuomonę, kad popiežius įsigijo pasitikėjimo ne tik tikinčių katalikų, bet visų geros valios žmonių, nežiūrint tautybės ir rasės.

— Varšuvos taksi **vairuotojas:** „Įdomu, ar komunist. partijos vadas E. Gierek, pabučiuos popiežiaus žiedą, kada su juo susitiks?"

— Florencijos arkivyskupas **Giovanni Benelli:** „Bažnyčioje nėra svetimtaučių, išrinkome Dievo žmogų, o ne krašto".

Citatos iš „Polish Daily Zgoda", datos 17, 18 ir 19 lapkričio.

1. Ko Jūs laukiate iš naujo popiežiaus?

2. Koks buvo Jūsų įspūdis, kai popiežius prabilo lietuviškai?

Dr. Juozas Jerome: Daug rūpesčių, daug laiko — tik gal po 6 mėnesių kas nors paaiškės. Jam reiks greitai pereiti iš Lenkijos diocesijos pareigų į popiežiaus darbą. Jis, suprantama, palankus lenkams ir lietuviams. Galime daugiau tikėtis iš jo, negu iš bet kurio kito popiežiaus.

Jis jau parodė broliškumą. Jeigu reikėjo laiko dėl tokios smulkmenos — patikrinti lietuvių kalbą, tai parodo, kokį atydų dėmesį jis atkreipia.

Kunigas Kazimieras Pugevičius: Svarbu, kad išrinko tokį žmogų, kuris pats patyrė padėtį už geležinės uždangos. Jis visiškai kitaip įvertins duomenis. Aš pats daug laukiu iš jo. Bet svarbiau negu jo kilmė — jis gilus ir išmintingas žmogus, žodžiu, šventas žmogus. Faktas, kad jis kalba laisvai keturiom, penkiom kalbom, labai svarbu. Jis dirbo ir parapijoje, ir seminarijoje, ir biurokratijoje — vadinas, labai patyręs žmogus.

Galėjo būti, kad buvo lietuvių, kurie iš karto nusiminė, kad lenkas. Man buvo labai džiugu — vistiek dėmesys yra kreipiamas į mūsų reikalus. Reiškia — jis neignoruos lietuvių.

Dr. Adolfas Damušis: Džiaugiuos, kad išrinko popiežių iš už geležinės uždangos, nes jis pats tai pergyvenęs, pajėgs gerus sprendimus daryti. Jis yra iš tų, kuris ten nesilenkė valdžiai — tai geras kovojančios bažnyčios atstovas. Aš šiltai prisimenu jo atsiliepimą į lietuvius. Tuo jis parodė dėmesį lietuviams. O lietuviai neturėtų to užmiršti. Konkrečiu pavyzdžiu galime ginti arkivyskupo Matulaičio beatifikacijos reikalą bei disidentų persekiojimą, kurį jis gerai žino. Ateitininkų vienetai turėtų drąsiai rašyti laiškus popiežiui apie tai, kas mums rūpi.

Ses. Regina Dubinskaitė: Man ne tiek linksma, kad iš Lenkijos, ne taip svarbu jo tautybė, kaip faktas, kad išrinko tokį šventą ir gilų žmogų. Bet faktas,kad jis laisvam vakarų pasauliui atvers akis ir parodys, koks baisus neteisingumas vyksta pavergtam pasauly.

Ses. Margarita Bareikaitė: Ypatingas ir tiesioginis dėmesys kenčiantiems už geležinės uždangos. Labai džiaugiuos.

Kun. Vytautas Bagdanavičius: Ko aš laukiu, ar, tiksliau sakant, ko galima laukti iš popiežiaus? Man atrodo, kad šis popiežius pagrindinius, esminius dalykus pabrėš. Jo pirmos kalbos iškėlė Aristotelio išminties dorybę ir tvirtumo dorybę. Kiti popiežiai iš vakarų buvo pasidavę visokiom lanksčiom idėjom. Bet jis iš Rytų Europos ir kaimo žmogus. Nors jis kaimietis, kaimiečiai turi tam tikrą filosofiškumą...

O, mes tiesiog verkėm. Čia buvo tikras jo jausmas, ne tiktai gestas. Krokuvoje yra pagarbos lietuvių dalykams.

Popiežius Jonas Paulius II yra tiktai vienas žmogus, bet jis sukelia įvairiems žmonėms labai daug vilčių. Popiežius skiriasi nuo visų kitų pasaulio vadų, kadangi jis yra Šventosios Dvasios išrinktasis, o ne tik žmonių. Ir dėlto nežiūrint, ar popiežius pajėgs, ar nepajėgs išpildyti visų žmonių norus, vien tiktai jo išrinkimas yra ženklas iš dangaus, ypač milijonams tikinčiųjų už geležinės uždangos, kad ***DIEVAS YRA SU MUMIS.***

GRUODŽIO 19-TOSIOS RYTAS

(išgirdus Handelio „Mesija“)

Linas Rimkus

I

Vargonų dumplės giliai alsuoja,
Pirštai meiliai kutena klavišus,
Vargonų vamzdžiai sunkiai gaudžia.

Pirštai trina drėgną delną,
Suvertos balso stygos nerimu,
Lazdelė muša pirmą taktą...
Aleliuja! Aleliuja! Aleliuja!

II

Balsai garbę Dievui pina,
Blykčioja lazdelė prieš akis,
Žodžius pranašų visiems kartoja.

Žmonės gieda džiaugsmo žinią,
Žmonės tapę angelais.
Širdį gelia, dvasią kelia.
Aleliuja! Aleliuja! Aleliuja!

III

Nukryžiuotas Kristus miršta,
Siaubas suvirpa vamzdžiuos.
Choras gieda Prisikėlimą.

Forte gieda „Amen“ fugą
Pilnas choras angelų.
Baigias Handelio „Mesija“...
Aleliuja! Aleliuja! Aleliuja!.

IV

Suvirpa gaida užgauta,
Nuaidi gatvelių pakampiais.
Liko naktis nemigta.
Rytą lyg dar girdėjos
Gatvėmis aidinti gaida.
Tikrai! kur nors skambėjo...
Aleliuja! Aleliuja! Aleliuja!

ATEITININKŲ MISIJA PENKIŲ DIMENSIJŲ PERSPEKTYVOJE

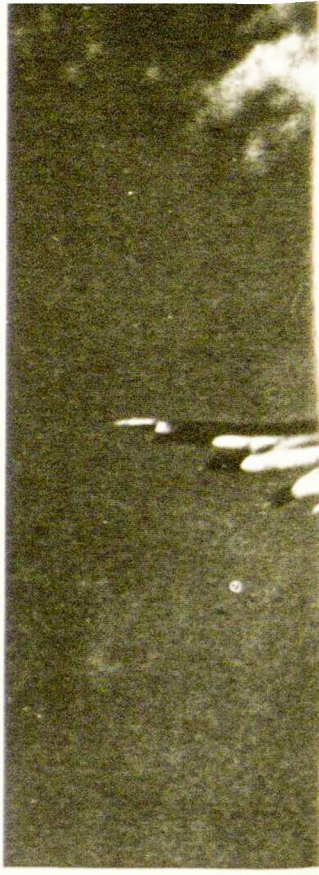

STASYS YLA

Veikiam jau 67-rius metus. Praėjom įvairių bandymų ir patirčių mokyklą. Išvarėm, palyginti, plačias vagas tėvynėje ir jau 30 metų plušame svetur. Ar buvom atviri laikui, vietai ir padėtims? Manau, taip. Bet laikas nestovėjo vietoj, ir vietos sąlygos keitėsi, o padėtys svyravo tarp vergovės ir laisvės, varžymų ir paralyžiavimo, pagaliau, jau svetur, atsikūrimo ir persiorganizavimo. Buvome, rodos, budrūs ir lankstūs, bet ar viską pramatėm, ar spėjom laiku susiorientuoti?

Pačia savo kilme buvome pastatyti prieš šakotus uždavinius. To reikalavo mūsų tautiškumas — jungtis į kultūrinio tautos brendimo vyksmą, į laisvės kovą, į nepriklausomybės parengimą bei išlaikymą. Reikalavo ir mūsų katalikiškumas — integruoti visa, kas pozityvu, ir atnaujinti kristinėje dvasioje viską, kas svarbu gyvenime. Buvo didelis polėkis kilti patiems ir kelti kitus — atrodė, kad dar tolimas kelias pasivyti Vakarų tautas...

Du dalykai atrodo verti nūnai mūsų dėmesio: 1. kaip suvokėme savo misiją ir 2. kokių dimensijų derinyje tą misiją vykdėme?

Ateitininkų misijos pobūdis

Sąjūdis, kaip žinom, iškilo ir tolydžio plėtėsi spontaniškai. Kibirkštį metė keletas jaunų pradininkų, dar neturėjusių autoriteto nei intelektualinės parengties, juoba didesnių patirčių. Tik vėliau reflektyviai imta domėtis, kodėl sąjūdis iškilo toks stiprus — dinamiškas ir ko jis iš tikrųjų siekė.

Šalkauskiui rodėsi, kad ateitininkai gimė kaip priešprieša demoralizuojančiai rusų mokyklai, kuri nešė su savim nukrikščionėjimą, nihilizmą ir anarchiją, ir kaip protestas prieš mūsų šviesuomenės religinį, dorinį ir visuomeninį sumenkėjimą rusiškojo nihilizmo įtakoje. Aušra ir poaušriniai sambūriai, jo akimis, rūpinosi daugiau tautiniu atgimimu bei tautine forma ir nebuvo kam rūpintis dvasiniu tautos įveiksminimu. Ateitininkai, Šalkauskio žodžiais, atėjo „vesti šviesuomenę į pilnutinį krikščioniškojo gyvenimo turinį“ (*Ateitininkų ideologija*, 65-66).

Šalkauskis ryškino kilminį ateitininkų charakterį, o Juozas Keliuotis, tada dar studentas, reikalavo naujos ofensyvos. Jam rodėsi, kad ateitininkai pirmaisiais metais (pirmąjį dešimtmetį, Y) per daug filosofavo, galvojo, svajojo ir nepajėgė išsivaduoti iš lietuvio dvasios palinkimo teoretizuoti, moralizuoti. Dabar, jo žodžiais, svajonę reikia derinti su tikrove, idealizmą su realizmu. Šiandien reikia daryti tiesiog revoliuciją savo dvasioje... Skubėkim kurti krikščioniškąjį renesansą bei humanizmą, jei nenorim, kad jauna gyvenimo kryptis privestų mus prie pagoniškojo humanizmo (*Ateitis*, 1925, 4 nr.).

Ateitininkų revoliucija kaip tik ir buvo ta, kad jie laipsniškai perėmė iniciatyvą visose kultūros srityse. Tai darydami, jie mokėsi iš Vakarų, ypač iš prancūzų „Renouveau catholique“, kuris sukūrė ištisą europinį plačios apimties vyksmą.

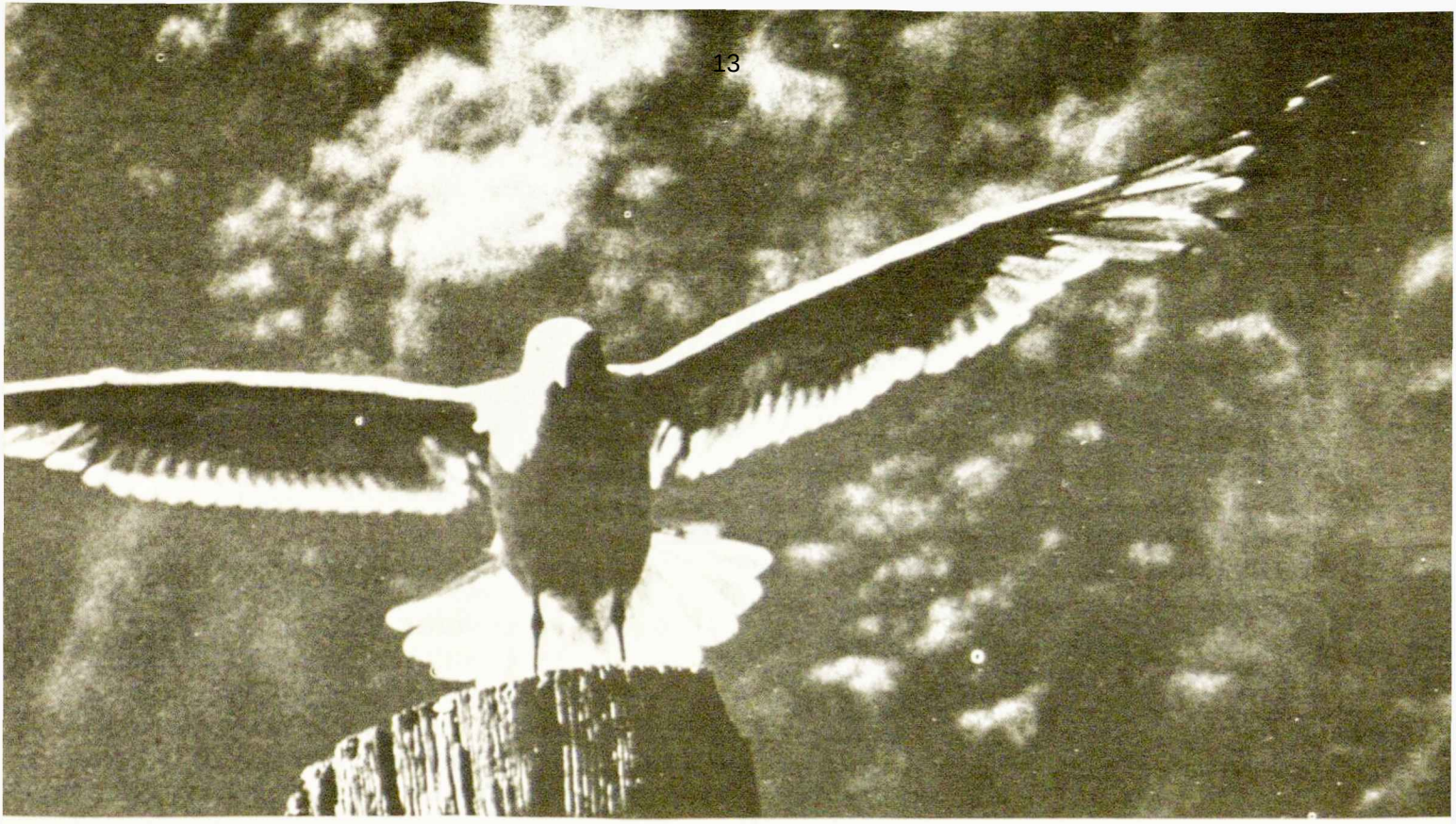

Pozityvi ateitininkų misija išryškėjo tik antrajame veiklos dešimtmetyje, o trečiajame ji buvo stipriai įveiksminta. Tas protestas arba kova prieš neigiamas, demoralizuojančias, pseudokultūrines apraiškas, kurias mena Šalkauskis, buvo ryški daugiau pirmajame dešimtmetyje; tolydžio ji mažėjo ir užleido vietą ugdomajam-kūrybiniam polėkiui. Šito polėkio nesumažino nei vadistinis Lietuvos režimas, varžęs visą katalikų, o ypatingai ateitininkų veiklą. Priešingai, minėtos režimo pastangos ateitininkus dar labiau sutelkė į kultūrinės veiklos barus.

... Skubėkim kurti Krikščioniškąjį Renesansą...

Ateitininkų misijos variklis, pastebėjot buvo įvardintas krikščioniškuoju humanizmu. Tą vardą davė Keliuotis, o vėliau jį ypatingai pabrėžė Šalkauskis. Pastarasis krikščioniškąjį humanizmą dar vadino teocentriniu, o jo realizavimą suvedė į Kristų — jo sekimą, taigi ir kristocentrinį. Pabrėždami krikščioniškumą, ateitininkai atsiribojo nuo prieškrikščioniškųjų krypčių. Išpažindami teocentrinę kultūros linkmę, atsiejo save nuo egocentrinio arba antropocentrinio, sociocentrinio ir etnocentrinio humanizmo, kuriuos išpažįsta liberalinis individualizmas, socializmas bei komunizmas ir nacionalizmas. Tretysis — kristocentrinis ateitininkų misijos akcentas turėjo reikšti ne tiek *atsiribojimą* nuo kitų bei kitokių krypčių, kiek *įsipareigojimą* savo išpažįstamą humanizmą sieti su kristiniu atnaujinimu, išreikštu šūkyje.

Atsižvelgiant į to meto ateitininkų brendimo ir kovos sąlygas, suprantama, buvo lengviau atsiriboti nuo priešingų pasaulėžiūrų bei krypčių, negu įsipareigoti kristinio atnaujinimo vyksmui. Pastarasis dalykas, kaip ateitininkų misijos viršūnė, reikalavo kažko daugiau, būtent — gilesnės religinės sąmonės, evangelinės bei apaštalinės dvasios ir asmeninio heroizmo. Šia kryptimi pirmasis impulsas buvo padarytas Dovydaičio deklaracijos, paskutinysis — Šalkauskio gyvosios dvasios šūksniu. Buvo ir įterptinių paskatų, kaip Dovydaičio papildinys antrojo dešimtmečio pradžioj prie šūkio „visa atnaujinti Kristuje *per Eucharistiją*". Tai pažadino gyvą ir vis gyvėjusį eucharistinį sąjūdį ateitininkuose. Prieš karą, pastarajame dešimtmetyje, Dovydaitis lenkė ateitininkus į gyvą dalyvavimą liturgijoje. Šalkauskis buvo sukūręs studentuose ARS (ateitininkų religinio susidraugavimo) sambūrį, kuriam vadovavo J. Girnius, vėlesnis Federacijos vadas išeivijoje. Šalia ateitininkų veikė pasauliečių apaštalavimo centrinė, vadinama Katalikų veikimo centru, kuriam vadovavo didele dalimi vyresnieji ateitininkai ir traukė į pasaulietinį apaštalavimą jaunesniuosius. Nežiūrint viso to, kultūrinės veiklos ekstensyvumas ateitininkuose buvo žymiai pranašesnis, negu kristinis-apaštalinis intensyvumas.

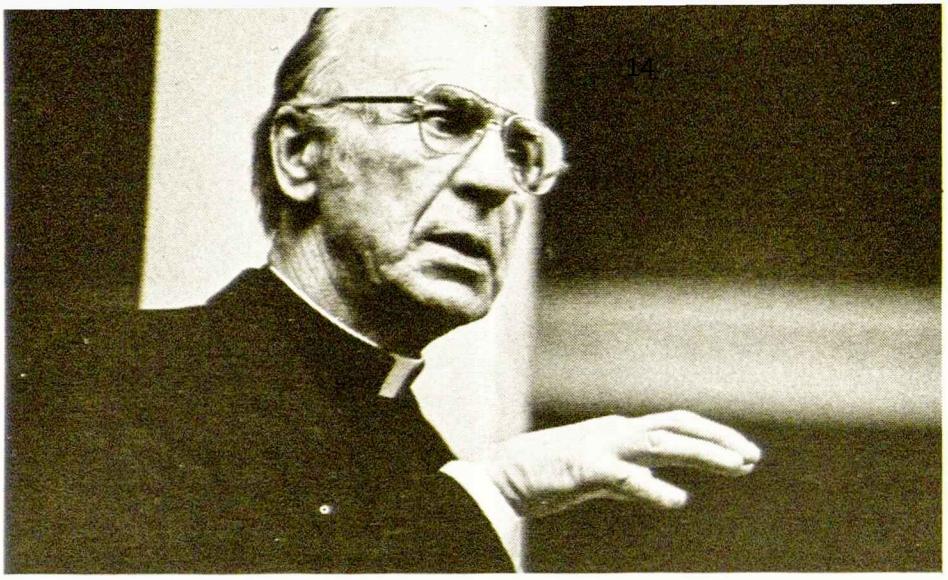

Krikščioniškasis humanizmas, kaip mūsų misijos įvaizdis, yra daugiau filosofinės kalbos padarinys. Šitokio įrėminimo mums reikėjo, kad suvoktume savo vietą kultūrinėse sankryžose pasaulyje ir savo tautoje. Gyvenimiškiau mūsų misiją yra išreiškęs buvęs Federacijos vadas Juozas Girnius, būtent — „kurti geresnį pasaulį, labiau atitinkantį žmogaus idealą" (*Idealas ir laikas,* 15), krikščionišką žmogaus idealą. Kristus kalbėjo savo ryšininkams dar paprasčiau: Būkite švyturiai, pastatyti ant kalno, būkite žemės druska! — „Mes — naujos dvasios kūrėjai ir kovotojai" — rašė Vytautas Mačernis 1938 metais, dar būdamas moksleivis. — Be galo viliojanti ir garbinga kova, bet ir sunki. Kokie kovos ginklai? Pirmiausia dinaminė dvasia — ne sau, o visiems, ne šiandienai, o visam amžiui, ir begalinis entuziazmas... Kas nori nukariauti pasaulį, tebūna nusižeminęs. Prisiminkim Kristų ir daugiau aiškintis nebereikės. Gyvename epochoje, kuri mus verčia pasisakyti už Dievą ar prieš Dievą. Didelė žmonijos dalis gyvena *contra Deum.* Tokio gyvenimo pilnutinį vaizdą ryškiai matome Rusijoj. Tai atbaigimo periodas. Tolesnių kelių jam nebėra. Tokiose kritiškose dienose prieš akis iškyla Bažnyčia. Ji visais laikais, ypač suirutėse, kaip magnetas traukia į save visus. Mes sutverti tam, kad visuomet bylotume apie tiesą. Dabar per dažnai kalbam pagal madą. Kodėl? Esame be galo bailūs. Kovotojai dėl kilnių idealų turi triuškinti savo priešus begaline drąsa, proto aštrumu ir veikimo staigumu" (*Ateitis* 1938, N 5).

Primindamas Rusijos ateizmą ir iškeldamas Bažnyčią, Mačernis kalba ir dabarčiai, kurios padėtį vaizduoja „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika". Rungtis tarp Kristaus ir antikristo, kuri ten vyksta, kelia susidomėjimą platesniame pasaulyje: maža tauta darosi krikščioniškos herojikos švyturiu. Jam parengti neabejotinai yra prisidėję ateitininkai ir tai yra, mano giliu įsitikinimu, akivaizdus mūsų sąjūdžio misijos vaisius.

Veiklos dimensijos ir jų derinimos klausimas

Stabtelkim ties antruoju klausimu: kokių dimensijų deriniu ateitininkai vykdė savo misiją? Liuveniškė studentų valdyba 1909 m. pabaigoj užbrėžė tris veiklos plotmes: religinę, tautinę ir kultūrinę. Iš tų trijų ligi I didžiojo karo ryškiausia buvo religinė. Tada, kaip ir nūnai, buvo labai stiprios antikristinės atakos, dėl to reikėjo atkirčio. Atakos nesiliovė ir vėliau, bet karo metu iškilo naujas dalykas — Sovietų revoliucija, kuri kėsinosi sužlugdyti mūsų nepriklausomybės siekimus. Į Rusijos gilumą dėl karo buvo pasitraukę su savo gimnazijomis daugelis moksleivių ir ten išgyveno revoliucijos audrą. Tuo metu marksistinių pažiūrų vyresnieji moksleiviai rėmė Sovietų kėslus prieš Lietuvą ir sąmoningus lietuvius. Ateitininkai, gerai susiorganizavę, priešingai, jungėsi į patriotinę veiklą, o įsikūrus krikščionių demokratų partijai, ėmė ir jai talkinti. Partijos priekyje atsistojo dinamiškasis Mykolas Krupavičius, tuo metu kapelionas Voroneže, kur veikė keletas lietuvių gimnazijų.

Grįžę iš Rusijos, tie voronežiškiai pasirodė aktyvesni ateitininkai už tuos, kurie buvo likę Lietuvoje. Jie, L. Bistro žodžiais *Ateityje* (1919), mokėjo gražiau kalbėti, rodė daugiau kovingumo, drąsos, politikavo, bet jų dvasia neatspindėjusi ateitininkų idealų. Taip susidarė lyg du sparnai: vienas dovydaitinis-kuraitinis, antras krupavičinis. Pasinešimas į aktyvią politiką ryškėjo ir pas ateitininkus studentus, kurie 1923 metais naujai persiorganizavo. Dovydaitis su Kuraičiu nepajėgė atsverti Krupavičiaus magneto. Kitą atsvaros polių sudarė fiburgiškis Izidorius Tamošaitis, vienas iš ateitininkų pirmūnų. Jis iš ateitininkų studentų atitraukė dalį pajėgių vyrų ir sukūrė neolituanus, vėliau susirišusius su nacionalistine tautininkų grupe.

Taip trijų dimensijų derinys skilo. Vieni toliau gynė puolamą religiškumą, antri svarbesniu reikalu laikė talkinti valstybės atkūrimui, treti pirmine savo vertybe pasirinko tautiškumą. Naujas reiškinys buvo Romuvos sąjūdis su stipriais kultūriniais užmojais. Jam vadovavo du friburgiškiai — Šalkauskis ir Pakštas. Sąjūdis buvo pradėtas šalia ateitininkų, bet A. Jakšto patariamas neskaldyti katalikų jėgų, Šalkauskis apsisprendė savo kultūrinius planus perkelti į ateitininkus. Su Šalkauskiu atėjo pas ateitininkus ir Pakštas, o kiek vėliau, atsipalaidavęs nuo krupavičinės partijos bei politikos, įsijungė dar vienas buvęs friburgiškis J. Eretas.

Šie trys su Dovydaičiu ir Kuraičiu atsvėrė Krupavičiaus-Karvelio politines įtakas, ir atstatė ateitininkus į pirminį kelią. Dar daugiau, Šalkauskis performulavo ir naujai pagrindė ateitininkų principus, suvesdamas juos į žinomą penketą. Politika, aktyvi politika, buvo išjungta, kaip aistrinantis, jaunimo brendimui kliudantis dalykas. Ateitininkų sąjūdis buvo pabrėžtinai deklaruojamas kaip nepolitinis. Tai buvo kartojama kiekviename kongrese kas penkeri metai. Aktyviai politikuoti galėjo tik sendraugiai savo asmenine atsakomybe — ne kaip ateitininkai.

Nuo 1925 metų kongreso, o ypač nuo 1927 metų Palangos konferencijos ateitininkai atsistojo ant plačių dimensijų bazės, derindami visas principines plotmes. Tuo deriniu juo toliau, juo labiau darėsi stipresni iš vidaus, atlaikė netrukus iškilusio vadistinio režimo atakas, ir laimėjo daug palankumo tarp kitų pažiūrų kultūrinio nusiteikimo sluoksnių. Ateitininkų spauda siekė europinio lygio, ateitininkų įsijungimas į kitas katalikų veiklos sritis sparčiu žingsniu kėlė bendrą visos tautos kultūrinį lygį. Galėtume sakyti, kad ateitininkai perėmė tuos plačius uždavinius tautai ugdyti, kurių pradininkas buvo vysk. Valančius ir tęsėjas A. Jakštas bei jo generacija. Visos kitos srovės, apsiribojusios tik politiniu arba pseudokultūriniu akiračiu su kraštutinės kairės ar kraštutinės dešinės krypsniais — nepajėgė lenktyniauti su ateitininkais ir jų vadovaujamu šakotu katalikų kultūriniu pasireiškimu.

Tęsinys sekančiame numeryje

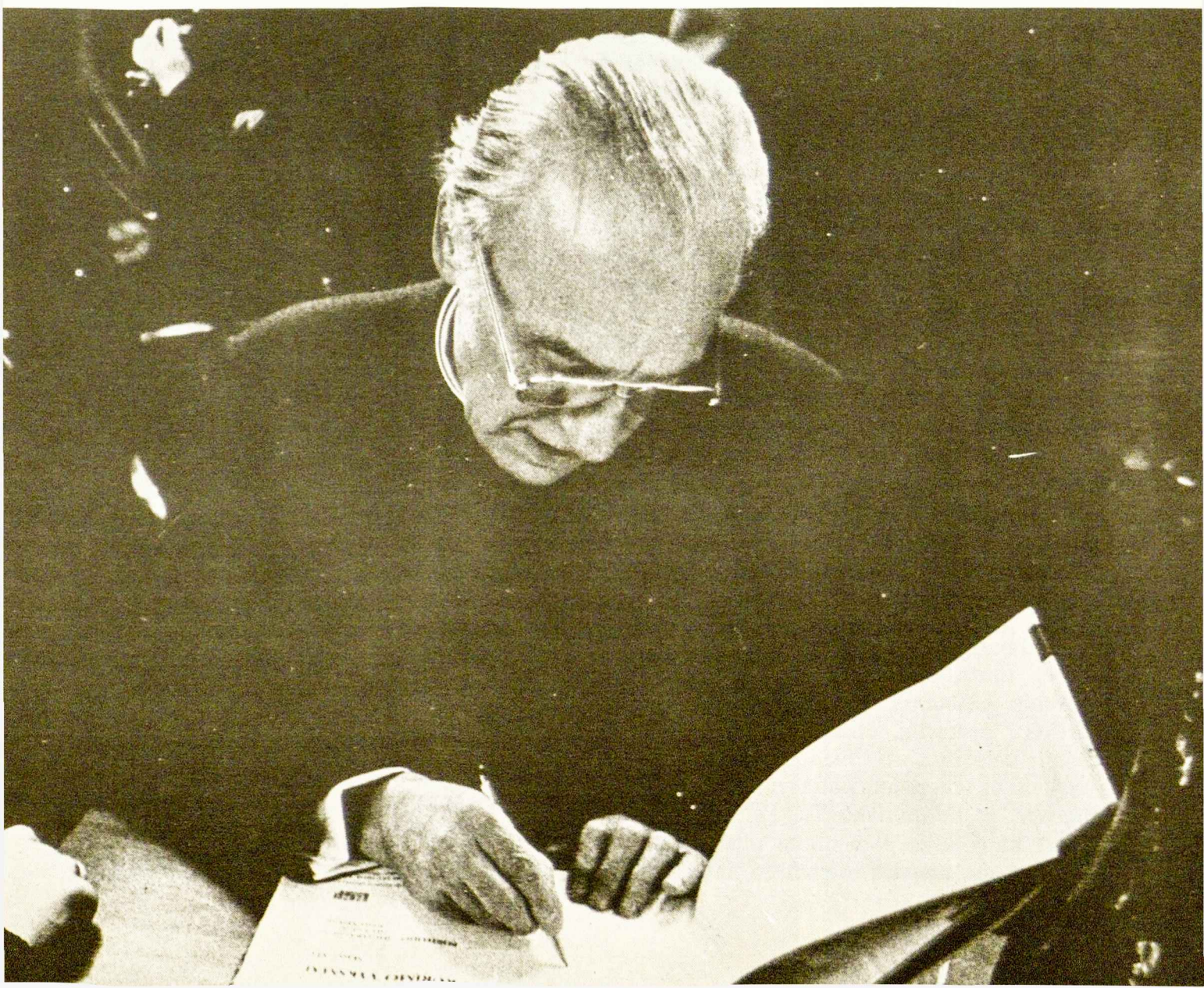

Ieškant Dievo Kasdienybėje

Albino Luciani

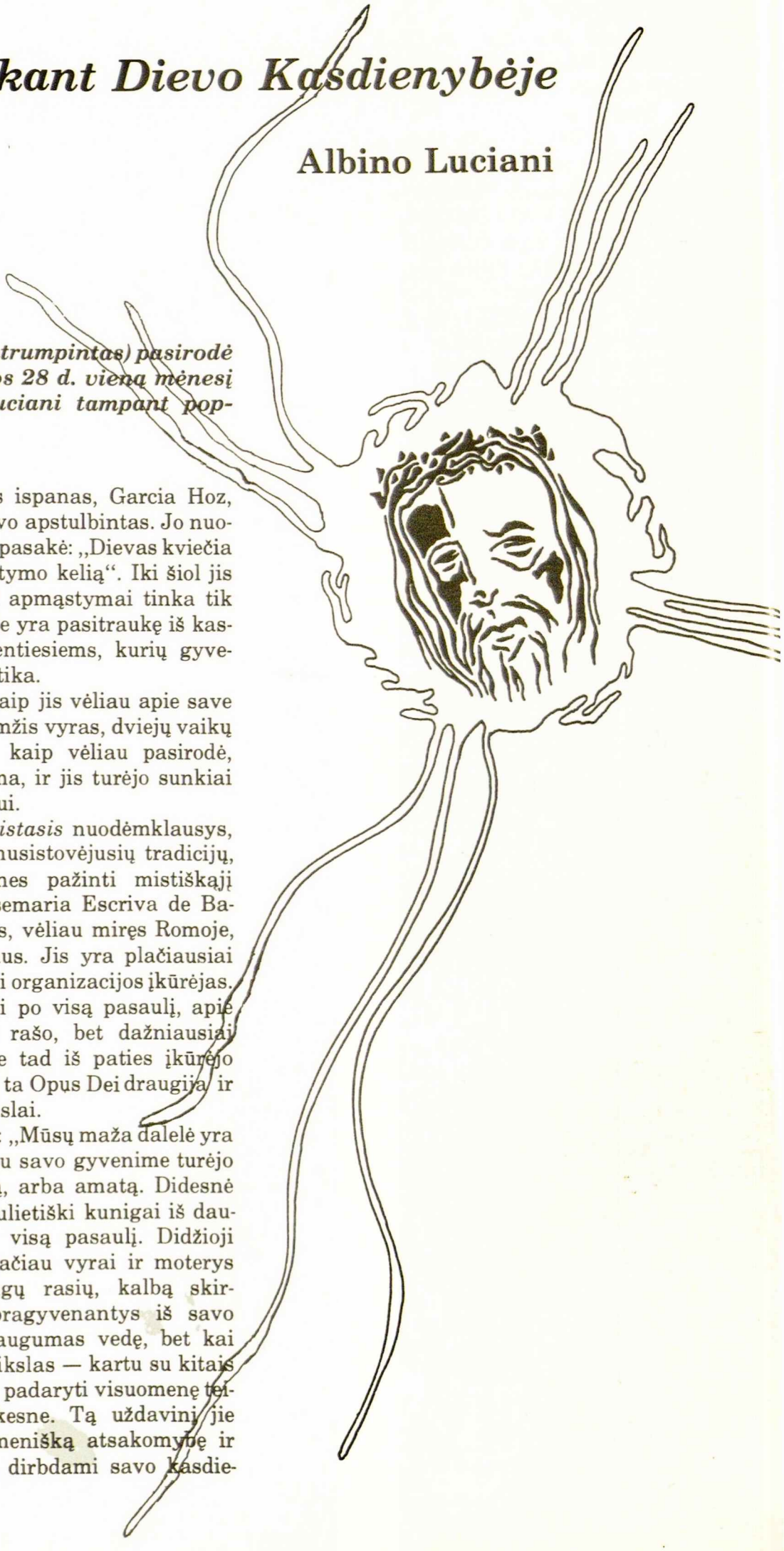

Šis straipsnis (čia sutrumpintas) pasirodė Venecijoj 1978 liepos 28 d. vieną mėnesį prieš kardinolui Luciani tampant popiežium.

1941 metais vienas ispanas, Garcia Hoz, išėjęs iš klausyklos buvo apstulbintas. Jo nuodėmklausys jam tik ką pasakė: „Dievas kviečia tave pasirinkti apmąstymo kelią“. Iki šiol jis visuomet galvojo, kad apmąstymai tinka tik retiems žmonėms, kurie yra pasitraukę iš kasdieninio pasaulio, šventiesiems, kurių gyvenimas persunktas mistika.

O tuo tarpu Hoz, kaip jis vėliau apie save rašė, buvo vedęs, pusamžis vyras, dviejų vaikų tėvas, kurio ateityje, kaip vėliau pasirodė, laukė dar didesnė šeima, ir jis turėjo sunkiai dirbti savo šeimos labui.

Kas gi buvo tas *keistasis* nuodėmklausys, kuris, nepaisydamas nusistovėjusių tradicijų, kvietė vedusius žmones pažinti mistiškąjį pasaulį? Jis buvo Josemaria Escriva de Balaguer, ispanų kunigas, vėliau miręs Romoje, sulaukęs 73 m. amžiaus. Jis yra plačiausiai žinomas, kaip Opus Dei organizacijos įkūrėjas. Tai draugija, paplitusi po visą pasaulį, apie kurią spauda dažnai rašo, bet dažniausiai neteisingai. Išgirskime tad iš paties įkūrėjo lūpų, kas yra iš tikrųjų ta Opus Dei draugija ir kokie yra jos narių tikslai.

1967 metais jis rašė: „Mūsų maža dalelė yra kunigai, kurie anksčiau savo gyvenime turėjo pasaulietišką profesiją, arba amatą. Didesnė mūsų dalelė yra pasaulietiški kunigai iš daugystės vyskupijų per visą pasaulį. Didžioji mūsų dauguma yra tačiau vyrai ir moterys įvairių tautų, skirtingų rasių, kalbą skirtingomis kalbomis, pragyvenantys iš savo skirtingų profesijų, daugumas vedę, bet kai kurie ir be šeimų. Jų tikslas — kartu su kitais geros valios žmonėmis padaryti visuomenę teisingesne ir humaniškesne. Tą uždavinį jie priima kaip savo asmenišką atsakomybę ir stengiasi jos atsiekti, dirbdami savo kasdie-

ninėj aplinkoj, lydimi kasdieninės sėkmės bei nesėkmės, bet visuomet atlikdami savo pareigas. Tuo pačiu metu jie pasilieka kuklūs krikščionys, nenorintys išsiskirti iš savo visuomenės, nors jų akys yra atviros Dievo apvaizdos prošvaistėms, kurios nušvinta ir pačioj kasdieniškiausioj realybėj".

Paprastesniais žodžiais tariant, „kasdieninė realybė" yra darbas, kurį gyvenimas reikalauja iš mūsų kasdien atlikti; „Dievo apvaizdos prošvaistės" yra šventumas, kurio mes turime siekti. Josemaria Escriva, remdamasis evangelija, yra ne kartą sakęs: „Kristus laukia iš mūsų ne tik truputį gerumo, bet labai daug gerumo. Jis nori, kad mes priartėtumėm prie šventumo ne kokiais nors ypatingais žygiais, bet paprastu kasdieniniu darbu. Svarbu, kaip tas darbas bus atliktas. Šventumo laipsnį galima pasiekti gatvėje, raštinėje ar fabrike, jei darbas bus dirbamas su sugebėjimu, atsidavimu ir bus pašvęstas Dievui. Toks darbas pavirs iš kasdieninės tragedijos į kasdieninę šypseną"...

Legendarinis Baronas Munchausen pasakodavo apie nepaprastą pabaisą zuikį, kuris turėjo dvigubas kojas, vienas po pilvu, kitas dvi poras ant nugaros. Kai jis bėgdavo šunų vejamas ir jausdavo, kad šunys jį baigia pavyti, jis apsiversdavo ant nugaros ir bėgdavo toliau su nepavargusiom kojom. Opus Dei įkūrėjas su tokiu pasakišku zuikiu palygina tuos krikščionis, kurie mano, jog jie gali vesti dvigubą gyvenimą — vienas būtų skirtas maldoms Dievui — kitas, skirtas pačiam individui ir susidėtų iš darbo, pramogų, šeimos. Ne — sako Josemaria Escriva, — gyvenimas yra vienas nedalomas, jis turi būti pakeltas iki šventumo „en bloc".

J. Escriva skaito kad savotiškas „atiklerikalizmas" yra reikalingas ir pateisinamas ta prasme, kad pasauliečiai neturi perimti kunigų ir vienuolių pozicijų ir pareigų (ir vice versa)...

Kaip gali būti darbas pašvęstas Dievui, jei jis yra blogai atliktas, skubotai ir be sugebėjimo? Kaip galima laukti, kad akmenskaldys, architektas, daktaras ar mokytojas pasiektų šventumo laipsnio, jei jis kartu nesistengtų būti, kiek tai leidžia jo jėgos ir sugebėjimai, geras akmenskaldys, geras architektas, geras daktaras ir geras mokytojas?

Ta pačia tema rašė Gilson 1949 m. „Sakoma, kad viduramžių katedras pastatė tikėjimas — sutinku, — tačiau su geometrijos pagalba". Tikėjimas ir geometrija, tikėjimas ir gerai atliktas darbas, pagal Josemaria Escriva, eina kartu. Kaip du angelo sparnai jie kelia į šventumą.

Ispanai turi priežodį „Jei aragonietis turės vinį bet neturės plaktuko, jis įkals ją su galva". J. Escriva pats rašė: „Aš esu aragonietis, mes turime būti atkaklūs". Jis nepraleisdavo veltui nei vienos minutės Ispanijoj per civilinį karą ir vėliau visas jo laikas buvo užimtas skaitant paskaitas universitete, verdant, šluojant ir slaugant ligonius. Jo paties žodžiais: „Į mano sąžinę yra sukrauta, ir aš didžiuojuosi tai sakydamas, tūkstančiai valandų, kurias praleidau klausydamas vaikų išpažinčių — vaikų iš pačių neturtingiausių Madrido rajonų. Jie ateidavo su bėgančiom nosim ir aš turėdavau nuvalyt jų nosis prieš nuvalydamas jų sielas".

Jis tikrai įgyvendino tai, ką jis rašydamas vadino „kasdieniniu džiaugsmu". Vėl cituojant jo žodžius: „Aš eidavau miegot mirtinai pavargęs. Rytą atsikėlęs, vis dar pervargęs aš sau sakydavau: Josemarija, aš prižadu tau šiandien po pietų atsigulti poilsiui. Bet sykį išėjęs į gatves ir pasinėręs į darbą, aš sau sakydavau: Josemarija, aš tave vėl apgavau, ar ne?"

Pats didžiausias jo kūrinys buvo Opus Dei; jis buvo steigėjas ir tvarkytojas. Vardas atsirado impulsyviai. Vienas iš jo draugų sykį J. Escrivai pasakė: „Mes turim tą padaryti, tai yra darbas Dievui" — „Koks tinkamas vardas sąjūdžiui: darbas, kuris yra ne sau, bet Dievui — Opus Dei". Jis pats galėjo matyti savo idėjos vaisius, sąjūdis išsiplėtė per visus žemynus. J. Escriva keliavo per visą pasaulį, dėdamas pagrindus naujai organizacijai. Sąjūdžio pasisekimas, jo narių elitiškumas sukėlė visokius spėliojimus apie neva slaptus sąjūdžio tikslus ir ypatingai griežtą narių drausmę. Iš tikrųjų yra priešingai. Sąjūdis siekia šventumo, bet laisvu pasirinkimu ir pasiruošimu kitiems padėti.

Retkarčiais pasitaiko, kad Opus Dei narys, gal paskatintas sąjūdžio ideologijos daryti tinkamus sprendimus, savo darbo srityje pasiekia profesinės viršūnės. Tatai betgi yra jo paties, ne sąjūdžio nuopelnas.

1957 metais sąjūdžio narys pateko į Ispanijos ministerių kabinetą. Kai vienas įtakingas asmuo ta proga pasveikino J. Escriva, jis gavo nelauktą atsakymą: „Man visai nesvarbu, ar jis yra valstybės ministeris, ar gatvės šlavėjas. Svarbu tik, ar jis siekia šventumo tam darbe, kurį jis dirba".

Šitam atsakyme atsispindi J. Escriva ir Opus Dei ideologijos esmė: jei sieki per savo darbą patobulėti iki šventumo, tai net ir tada, jei pasidarytum valstybės šulas, tavo darbo esmė būtų siekti šventumo. Visi kiti dalykai yra daug mažiau svarbūs.

Apie rašymą ir save

Jurgis Jankus

Tęsinys iš lapkričio mėnesio

Nuvykęs į Kauną studijuoti, pasidrąsinęs nuėjau dėl visako pasirodyti Binkiui. Jis gyveno Žaliakalnyje, bene Molėtų gatvėje. Kai susiradau namą, reikėjo gerai susiimti prieiti prie durų ir paspausti skambutį. Buvo ir dėl to laiško nesmagu ir šiaip nedrąsu. Kiek pamenu duris atidarė šviesiaplaukė moteris, o patį Kazį Binkį radau kambary su žurnalu rankoje. Tokį rimtą, beveik rūstoką. Kaip mokėdamas pasisakiau, kas esąs, atsiprašiau, kad nesiunčiau savo fotografijos ir net laiško neparašiau, tada jis nusišypsojo ir paprašė sėstis. Tai tuomet ir papasakojo, kiek turėjo vargo su ta mano žydo ožka.

Tuo metu kažin kuris (o gal net ir ne vienas) mūsų jaunųjų rašytojų išvertė pasakojimą iš svetimos kalbos ir išspausdino mūsų laikraščiuose savo vardu. Nors originalas buvo paimtas iš nelabai žinomo rašytojo, bet vistiek per daugumą skaitytojų atsirado toks, kuris pažino, kad novelė yra pavogta ir tą paskelbė. Kilo mažas triukšmas. Binkis, perskaitęs mano atsiųstą pasakojimėlį, sumetė, kad čia negali būti kokio naujoko darbas, bet tikriausiai vėl kitas plagijatas, ir išmetė į šiukšlių krepšį. Redaktoriui irgi didelis nesmagumas savo laikraštėlyje atspausdinti plagijatą. Sakėsi buvęs labai supykęs, kad mūsų jauni žmonės pradeda eiti tokiu biauriu keliu, ir po kelių nusikeikimų nusprendęs reikalo taip nepalikti. Pasiėmęs iš šiukšlių kreipšio rankraštį ir dar sykį rūpestingai perskaitęs. Darbas aiškiai buvo ne naujoko. Ir vertimas labai geras. Kalba ėjo apie žydą ir ožką, kurių laikai Lietuvoje jau tikrai buvo praėję. Apie tokius dalykus dar galėtų rašyti Vaižgantas ar Krėvė, bet ne koks geltonsnapis jauniklis, visiškai tokių laikų nepažinęs. Buvo visiškai aišku, kad kūrinėlis nuplagijuotas iš kokio seno žydų rašytojo, mums, lietuviams, visiškai nežinomo. Išspausdinsi, o koks žydas tuoj ir atsilieps. Tokios sarmatos nei sau, nei savo žurnalui Binkis negalėjo leisti. Rašinėlį perdavė žydų literatūros žinovui (pavardės nebegaliu atsiminti), kad surastų, kieno tas darbas tikrai yra, o gavęs išaiškinimą žadėjo parašyti labai piktą straipsnį apie plagijatus apskritai ir apie prasidedančią palgiarizmo ligą pas mus. Tik visa bėda, kad nei tas žydų literatūros žinovas, nei dar kiti du jo draugai nieko net panašaus žydų rašytojuose nerado. Žinovai negalėjo rasti, nes jis buvo visiškai mano. Net ir tokio žydo nebūtų galėję rasti, nes ir tas buvo grynai mano vaizduotės padaras, tik perkeltas į man gerai pažįstamą vietą, todėl toks realistiškas, kad atrodė, jog tikrai gyvas žmogus aprašytas. Turiu prisipažinti, kad panašiai yra parašyti ir visi kiti mano darbai.

Tokias žinias iš žinovų gavęs, Binkis ir parašė man jau minėtą laišką, o nesulaukęs atsakymo išspausdino pasakojimėlį ir be paaiškinimo ir be fotografijos.

Nebeatsimenu, kaip jam aiškinau savo nutylėjimą, nebeatsimenu net, ar buvau jam nunešęs dar ką paskaityti. Greičiausiai, kad ne. *Mūsų Dienos* buvo jau sustojusios, ir Binkis neberedagavo nieko kito. Papasakojęs nuotykius su mano rašiniu, dar patarinėjo, kad suprastinčiau stilių, o išleisdamas davė paskaityti vokiškam žurnale išspausdintą Hasecleverio dramą apie vestuves danguje, pastebėdamas, kad ir mūsų rašytojai turėtų pasimokyti rašyti su tokiu pat aiškumu ir sklandumu. Nuo to laiko su Binkiu likome pažįstami, bet arčiau suartėti progos nebuvo. Tiesa, apie tą patį laiką, kai buvau tuščiomis nuėjęs pas Binkį, užėjau su pluošteliu rankraščių ir į *Rytą*. Į *Lietuvos Aidą* nedrįsau — ten visi buvo aukšti valdžios žmonės, ir juos pažįstą sakė, kad be ryšių į *Lietuvos Aidą* patekti nė negalvok, o mano vienintelis ryšys tebuvau aš pats. *Rytas* buvo kas kita. Jis tuo metu buvo opozicijoj ir labiau prieinamas nepašvęstiems. *Ryte* radau, berods, Karužą. Jis buvo tiesus ir atviras. Kai pasisakiau, kad rašinėju ir kad norėčiau už savo darbą irgi šį tą gauti, jis trumpai drūtai pasakė, kad rankraščius galiu palikti. Jeigu bus kas gera, spausdinsią, tik mokėti tai nemokėsią nieko „Mes mokam tik tiem, kurie mum būtinai reikalingi“. Taip baigėsi pirmas mano

vizitas tikroje redakcijoje, o savo darbo pardavimo reikalu buvo ir paskutinis. Vėliau, kai redaktoriams jau tapau reikalingas, užeidavau ir dabar užeinu, bet tik pasimatyti, žodžiu kitu pasikeisti. Gal ir negerai, kad labiau į viešumą nesiveržiau, bet vargu, ar nuo to būčiau labiau išpruseęs. O šiaip rašančių anuo metu ir be manęs netrūko. Redakcijos bado nejautė.

Vistiek, kaip žmonės sako, vilku gimęs vis į mišką žiūri. Taip ir aš nemečiau rašinėjęs. Išėjęs į kaimą mokytojauti, tuoj apsikroviau vokiškom pedagogikos ir psichologijos knygom. Maniau jose rasiąs atsakymus į visus, mokytoją amžinai kamuojančius klausimus, bet nemečiau ir rašyti. Po kelerių metų parinkau vieną noveliūkštę ir nusiunčiau tada visiškai geram žurnalui *Židinui*. Dėl visako įdėjau voką su ženkliukais ir paprašiau, jeigu jiems netiktų, rankraštį grąžinti. Redakcija buvo labai sąžininga — rankraščio nenumetė, bet labai greitai grąžino net savo prierašo nepridėjusi. Tuo metu skaičiau ne tik vokiškai, bet jau buvau tiek pramokęs ir rusiškai, kad laisvai skaičiau rusų klasikus. Man pačiam atrodė, jog mano rašinėjimai ir ypač toji, *Židiniui* siųstoji noveliūkštė, palyginus ją su didžiųjų rašymais, neturėtų jau būti tokia bloga, bent neblogesnė už daugelį mūsų rašytojų panašių raštų. Bet ką aš galėjau žinoti, ko redaktoriai nori. Negi mesi viską ir važiuosi į Kauną pasiklausti. Padėjau į šalį net iš voko neišėmęs ir vėl triūsiau savo.

Mano knygų išleidimo metu toji pat Sakalo leidykla pradėjo leisti ir literatūros žurnalą *Dienovidį*. Sykį Kniukšta užsiminė, ar aš neturįs kokios noveliūkštės *Dienovidžiui*. Tik norėtų greitai, nes lyg ir trūksta geros medžiagos spaudai rengiamam numeriui. Prižadėjau. Turėjau galvoj siųsti ką kitą, ką nors „mandresnį“, bet kai grįžau, akys užkliuvo ir iš *Židinio* grįžusio voko. Perdėjau rankraštį į kitą voką ir tuoj išsiunčiau. Po poros savaičių atėjo *Dienovidis*, greitai atsiverčiau, — mano novelės nėra. Pasijutau nei šiap, nei taip. Taip primygtinai prašė ir neįdėjo. Vadinasi, tam trumpam pasakojime turi būti kokia nors blogybė, kurią kiti pamato iš karto, tik aš pats ją pamatyti esu per aklas ir suprasti per kvailas. Keletą dienų vėliau atėjo *Židinys*. Žiūriu ir savo akimis negaliu tikėti: mano novelė atsirado *Židiny*, tam pačiam, kuris gal prieš kokius ketverius metus ją grąžino net be jokios pastabėlės. Vėliau mėginau sužinoti, kas nukniaukė ją iš *Dienovidžio* ir nunešė į *Židinį*. Buvo žmonių, kurie maišėsi abiejose redakcijose, vėliau ne su vienu suėjom į bičiulystę, bet kas tą padarė, ir šiandien nežinau. Pats Kniukšta spėjo buvus Brazdžionį ar Vaičiulaitį, bet juodu sakosi to nedarę. Turėjo būti kas nors kitas, kuris tą savotišku jumoru paspalvintą pokštą iškrėtė. Noveliūkštės vardas buvo „Pirmas rūpestis“. Ji yra išspausdinta pirmajame mano trumpų pasakojimų rinkinyje, kuriam ir tos pačios, tokiu juokingu nuotykiu pažymėtos, novelės vardą daviau. Gal taip reikėjo. Iš lengva atėjo laikas, kai redaktoriams ir manęs prireikė. Net ir tiems... Bet tiek to. Mes rašome, gyvenimas lapus sklaido, o iš tų lapų palengva pradedu suprasti, kad rašymas yra tas pat, kaip ir kiekvienas menas, kaip grojimas smuiku, skambinimas pianinu, kaip ir visi kiti: po ilgo ir kantraus pratinimosi tegali pradėti mėginti pasakyti, ką nori ir tik taip, kaip nori. Mane patį tuo keliu kažin kas nežinomas vedė, ir vis dėlto dar kartais vidury rašymo sustoju ir pats sau papriekaištauju, kodėl aš pačiam sau nerašiau daugiau ir ištvermingiau. Bet argi žmoui buvo kada gana...

... Iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos ir iš kitos spaudos puslapių matyti, kad Lietuvos katalikiškasis elitas yra nugalėjęs mūsų tautiškumui dažnai charakteringą etninį siaurumą, kuris dar ir dabar pasireiškia tam tikra socialine izoliacija... Išeivijoje ne tik verta, bet ir būtina atkreipti dėmesį į šią naują tautinių santykių raidą. Laikas labai blaiviai — ir daug aktyviau — socializuotis su rusais, lenkais, t.y. su istoriškai pačiais problematiškiausiais kaimynais....Vytautas Vardys

Citata iš paskaitos, skaitytos jubiliejiniame Ateitininkų Federacijos Kongrese Clevelande, 1977 rugsėjo 2 d.

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

VIII LITERATŪROS VAKARAS

Clevelando moksleivių ir studentų, tradicinis literatūros vakaras vis būdavo žiemą, tuoj po Naujų Metų. Nežinau kodėl, bet taip būdavo.

Šiais metais visokios jėgos buvo prieš mus. Pirmiausia — perpildytas kalendorius, perdaug visokių parengimų, permažai dienų. Kai įsispraudėme, užėjo pūgos, šalčiai, pabūgo mūsų rašytojai, tik deklamatorė laikėsi tvirtai. Kai pradėjome valdybų nariai jau nuo pernai vasaros derėtis, ką kviesim, įkaito telefono linijos: tai bus įdomus, bet kai kuriems sendraugiams nepatinka, nes atveža savo knygos veikėją iš Lietuvos čia ieškoti pakastų skatikų. Pagaliau visi sutarėm, kviesim poetą, kuris nepabūgs mėlyno sniego, nei lapkričio naktų, nei aitvarų ar sakalų.

Gražus šeštadienio rytas. Pavalgęs pusryčius, dar pasitikrinu, ar užtektinai tėvelio automobily benzino, mat, reikia važiuoti į aerodromą parsivežti svečią-poetą. Staiga šauna mintis, o kaip aš jį pažinsiu arba jis mane. Užsidėsiu šv. Ignaco gimnazijos švarką, ant kurio rankovės jau ketvirti metai jodinėja Lietuvos vytis, atsisuksiu šonu į žmones, ir poetas žinos, kas čia stovi. Ne, reikia ko nors daugiau. Atsiminiau, kad Lietuvių Literatūros vadovėlyje yra jo fotografija. Greit įsimečiau į automobilį ir, patenkintas savo sumanumu, išrūkau iš kiemo. Aerodrome atsiverčiau 53 puslapį. Žiūriu į jį. Gal ir pažinsiu dabar. Eina žmonės. O aš ieškau to jauno, garbanotais plaukais, pailgo veido poeto. Nėra. Bet įtariu vyresnį žmogų, gan ilgomis, pradedančiomis retėti garbanomis, besižvalgantį aplink.

— Ponas Nagys?

— Taip.

Kai važiuojant jis su manim kalbėjosi, nebebuvo tai tas pats poetas, tolimas paslaptingas, apie kurį mokiausi lituanistinėje mokykloje, bet toks pat žmogus kaip aš, tik daug daugiau turįs gyvenimo patirties, sąmojaus.

Nepasilikau laukti jo parapijos kieme, bet kartu su juo nuėjau į lituanistinės mokyklos klasę. Ir nesigailiu. Jis čia buvo toks pat, kaip su manim: paprastas, šnekus. Per kitų rašytojų literatūros vakarus mes jaunesnieji prasėdėdavom „lobbyje". Šį kartą buvau salėje.

p. I. Žmuidzinienė deklamuoja moks. studentų literatūros vakare.

Jau gerokai po aštuntos. Studentas Andrius Kazlauskas rudens gėlėmis išpuoštoje scenoje turėjo palaukti, kol publika susės į vietas. Jis supažindino su šio VIII Literatūros vakaro programos atlikėjais: Henriku Nagiu — poetu, kritiku, literatūros ir dailės publicistu, žemininku, Literatūros Lankų vienu iš iniciatorių ir reprezentantų. Izabele Žmuidziniene — deklamatore, kuri su savo programa yra pasirodžiusi Čikagoje, Putname, Hamiltone, Toronte, Montrealy ir kitose vietose.

Pirmoje dalyje išgirdome I. Žmuidzinienę deklamuojant Putino kūrybą: Pasikalbėjimą giedrą dieną ir tamsią naktį.

Poetas Henrikas Nagys iš karto savo paprastumu, humoru užimponavo publiką. Pirmiausia jis paskaitė eilėraštį „Namus", sukurtą prieš pat 1944 m. Kalėdas. Papasakojo šito ir kitų eilėraščių atsiradimo aplinkybes, pradėdamas iš rinkinio „Eilėraščiai" ir, versdamas vėlesnių leidinių puslapius, parinkdamas skaitymui eilėraščius.

Nepajutome, kaip greit prabėgo tas laikas, kuris, kaip jis sakėsi, buvo jam skirtas.

p. I. Žmuidzinienė ir poetas H. Nagys po programos.

Po pertraukos, antroje programos dalyje, I. Žmuidzinienė deklamavo iš Putino „Sukilėlių" dialogą tarp jaunavedžių vestuvių puotos metu. Ir staiga tą idilišką nuotaiką sugadinęs Pranaitis, 1863 m. sukilėlis, jaunavedžio draugas. Pranaitis atėjo priminti mylimosios Ievutės metines ir ragino stoti į sukilėlių eiles. Po to deklamavo linksmesnę ištrauką apie vestuvių muzikantą, likusį kieme vienišą, kai visi išsiskirstė. Deklamatorė tas ilgas ištraukas atliko atmintinai ir gerai įsijausdama.

Įėjęs antrą kartą, poetas Nagys skaitė daugiausia iš spaudai jau atiduotos knygos „Prisijaukinsiu sakalą". Atrodo, kad čia kartojosi vis šiaurė, šiaurė, platumos, vienatvė, begalybė, tyla. Iš visų skaitytų aš geriausiai įsidėmėjau „Didelį medį prie turgaus aikštės" ir „Poemą apie brolį".

Poetas Nagys ir jo kūryba mums labai patiko.

Mes moksleiviai ir studentai didžiuojamės abu programos atlikėjus pasikvietę į Clevelandą.

Poetui H. Nagiui ir deklamatorei I. Žmuidzinienei padėkojo studentų ateitininkų pirmininkas Andrius Razgaitis ir pakvietė visus pasivaišinti ir pasišokti.

Jonas Alšėnas

Trys draugės susitikusios literatūros vakare: L. Balčiūnaitė, A. Žmuidzinaitė ir L. Žiedonytė.

TIKSLUS ATEITININKIŠKOJO INTELIGENTIŠKUMO PUOSELĖJIMAS

Autorius teigia, kad jaunų akademikų lietuviškasis mokslinis darbas vertas finansinės paramos. Tokia parama yra ateitininkų sendraugių atsakomybė.

Linas Sidrys

Nors visi lietuviai labai vertina mokslus, ypač ateitininkų tarpe jaučiamas artimųjų skatinimas siekti aukštesnio išsilavinimo ir aukštojo mokslo laipsnių. Ateitininkiškasis jaunimas neretai susitinka ir pasikalba su lietuviais profesoriais. Stovyklų metu išklauso nemaža paskaitų. Susirinkimuose tenka girdėti daug gerų pasiūlymų, studijinių projektų. Tad protinis išsilavinimas nuolat regimai skatinamas ne tik namie, bet ir visuomenėje. Šitas skatinimas yra jaunimui naudingas ir reikalingas.

Tačiau reikia pridurti, kad lietuviai išeiviai dažnai yra veikiami emigrantų psichologijos, kuri šiek tiek pasireiškia kiekvienoje išeivių grupėje. Aplamai paėmus, emigrantai bėga nuo praeities, nesupranta svetimo krašto dabarties ir bijo ateities. Tokie tėvai labai vertina mokslą, nes nori, kad per jį vaikai koptų į naujas socialines viršūnes. Nori, kad vaikai užsitikrintų uždarbį, kad naujame gyvenime jiems „pasisektų". Todėl peršamas „praktiškas" inteligentiškumas, o daug mažiau akcentuojamas tiesos ieškojimas ir tarnavimas kitiems. Neretai būna, jog tėvai net susirūpina, kad vaikai yra idealistai ir kad jie nori aukotis idealui. Tėvai bijo, kad bet koks pasiaukojimas gali pakenkti jų vaikų padėčiai amerikietiškajame gyvenime.

Tokia psichologija, kuri moksle ieško tik materialinės naudos bei lengvesnio gyvenimo sau ir savo vaikams, nesudaro sveikos dirvos tikram krikščioniškam inteligentiškumui. Šių žmonių savanaudiškumas yra blogas pavyzdys; kuris netgi nuslopina kitų dosnų entuziazmą lietuviškai veiklai. Ateitininkai privalo saugotis, kad su protiniu išsilavinimu kartu neišsivystytų šitoks savanaudiškumas ir materializmas, kuris žmogų ir visuomenę sunaikina.

Sveika krikščioniška ambicija taiko į aukščiausius darbo postus ir siekia geriausio išsilavinimo, bet kartu neužmiršta, kad inteligentiškumas yra priemonė kitiems tarnauti, ne pats sau tikslas arba pakopa savo ambicijoms pasiekti. Siekiame pakeisti pasaulį — be pajėgių, protingų, išsilavinusių žmonių nieko nepasieksime! Mums, kaip ateitininkams, rūpi ne tik išugdyti inteligentų, bet tokių inteligentų, kurie pasiliktų, dirbtų ir rūpintųsi lietuviškąja visuomene bei ateitininkų organizacija.

Pajėgus ir tikras inteligentiškumas — trapi vertybė, sunkiai pasiekiama, reikalaujanti daug pasiaukojimo, drąsos ir prakaito. Jai išvystyti reikia kitų pagalbos. Tad kaip ateitininkija ugdo inteligentiškumą? —

Jaunučiams, moksleiviams ir studentams

yra ruošiamos stovyklos, žiemos kursai, susirinkimai. Kaip jau minėta, nuolat skatinama siekti mokslo. Sendraugiai kviečiami skaityti paskaitas, dėstyti kursus, rašyti straipsnius. Tik jaunųjų akademikų lieka neaiški padėtis: per daug jie žino, kad toliau klausytųsi paskaitų, tačiau per mažai įsigilinę, kad galėtų patys paskaitas ruošti. Kai jauniems akademikams ateina metas intensyvaus, asmeniško tyrinėjimo darbui, ateitininkų organizacija nei skatina, nei remia tokio užsiėmimo. Rodos, kad ateitininkai privačių studijų lyg ir nepripažįsta!

Pažvelgę į ateitininkų veiklą, matome, kad Šalpos Fondas skiria tam tikrą sumą mokslo stipendijoms, bet neskiria stipendijų aktualių temų tyrinėjimui. Todėl kasmet kartojasi liūdnas vaizdas: gabūs studentai ir jauni akademikai atostogų metu norom nenorom apleidžia savo lietuvišką veiklą ir turi eiti į fabrikus ieškoti būtino uždarbio. Be krikščioniškosios visuomenės moralinės ir finansinės paramos kaip lengva studentui nukrypti savanaudiškais mokslo keliais, rūpintis vien tik savimi!

Negana mums skatinti jaunus lietuvius, kad stengtųsi pasiruošti lietuviškajam intelektualiniam darbui ir jų pastangomis džiaugtis. Galime ir turime tiesiogiai padėti! Turime sudaryti palankias sąlygas jaunų mokslininkų darbui panašiai, kaip randame darant universitetuose. Turime sudaryti stipendijas, kurios išlaisvintų jaunuolį nuo uždarbiavimo laisvalaikio, atostogų metu, kad galėtų vykdyti intensyvų tyrinėjimo darbą, sėjantį derlių ateičiai.

Ateities žurnalo kolektyvas apsiima suvesti draugėn studentus, susidomėjusius aktualiais moksliniais projektais, ir projektų mecenatus. Jaunuolis, kuris pasišvenčia lietuviškajam moksliniam darbui, įrodo savo pasiryžimą tarnauti kitiems. Nepalikime jų be užnugario! Kviečiame sendraugių skyrius sudaryti tyrinėjimo stipendijas tokiems darbams paremti ir jiems plėsti.

ATEITININKŲ ŠALPOS FONDO 1977 METŲ
Piniginė apyskaita

Įplaukų gauta		**$ 8,062,86**
Išmokėta		**$ 9,359.17**
1. Stipendijos:		
a) Dviem teologijos studentams	$ 1,200.00	
b) Muzikologijos stud.	1,475.00	
c) Teisės stud.	100.00	
d) Polit. moksl. stud.	500.00	
viso		3,275.00
2. Šalkauskio premijai, kuri skirta dr. J. Griniui		1,500.00
3. Jubiliejiniam leidiniui „Ateitininkų Keliu“		2,000.00
4. Moksleivių ateitininkų šalpai:		
a) Centro Valdybai	1,000.00	
b) Vasario 16 gimnaz. ateitininkų kuopai	100.00	
viso		1,100.00
5. At-kų Federacijos Valdybai jubil. kongreso reikalams		1,100.00
6. Žurnalui „Ateitis“		50.00
7. Materialiai sušelptas senas ateitininkas		174.76
8. Už pranešimų spausdinimą „Draugui“		36.67
9. Spausdiniai		57.00
10. Kanadiškų dolerių keitimas		21.74
11. Pašto ženklai		143.00
Viso		**$ 9,359.17**

Studentų stovykla

1978 rugpiūčio 27 iki rugsėjo 4

Kristina Veselkaitė

Dainava. Sekmadienis — tai laukimo diena. Laukėme, kol visi draugai suvažiuos; laukėme, kol studentų stovykla prasidės. Registracija vyko visą popietę, pirmas oficialus stovyklos punktas buvo Šv. Mišios, atnašaujamos stovyklos kapeliono Kun. K. Pugevičiaus. To vakaro susipažinimo žaidimus pravedė Darius Mičiūnas ir Andrius Kazlauskas.

Sekantį rytą, per vėliavos pakėlimą, stovykla buvo atidaryta. Komendantas Saulius Girnius pasveikino visus atvykusius ir pristatė stovyklos vadovybę: berniukų vadovas — Rimas Čepulis, mergaičių — Indrė Damušytė, stovyklos koordinatorė — Gintė Damušytė, ūkvedys — Kęstutis Smalinskas, vandens sargas — Andrius Kazlauskas, sekretorė — Kristina Veselkaitė, padėjėjos — Loreta Stončiūtė ir Vida Nakaitė. Virtuvės štabą sudarė p. Mainelienė — vyr. šeimininkė, p. Skirpstienė — antr. šeimininkė, Mirga Bankaitytė ir Rasa Veselkaitė — padėjėjos ir Tauras Majauskas — indų tvarkytojas.

Pirmadienį po pusryčių prasidėjo torto kepimo kursai, kuriuos vedė p. P. Balandienė. Tris dienas ji mokė stovyklautojus napoleoną kepti. Pirmasis paskaitininkas buvo dr. Richard Levy, psichiatrinio departmento direktorius. Dr. Levy mums apibūdino, kokią vertę jis duoda dvasiniam gyvenimui. Žydų kilmės, jis tą religiją atmetęs, tapo „hipiu". Pagaliau pradėjo domėtis rytų religijomis, kurios laiko, kad svarbesnė už laiką bei daiktus yra žmogaus siela. Nors ne viskas šiose teorijose priimtina, įdomios skirtingos pasaulėžiūros.

Po pietų, kun. dr. Antanas Pašukus pristatė paskaitą „Aš ir Amerika". Šioje paskaitoje jis mums paaiškino, kad Amerika yra vienintelė valstybė pasauly, kuri buvo įkurta tikėjimo pagrindu. Bet laikui bėgant, tikėjimas virto antraeiliu. Jis minėjo, kad nors Amerikos konstitucija leidžia laisvą pasireiškimą laikraščiuose, dažnai pasitaiko, kad viena nuomonė yra daugiau pabrėžiama už kitas. Pavyzdys: sovietų disidentų A. Ščaranskio ir A. Ginzbergo bylos buvo plačiai skelbiamos, o V. Petkaus ir B. Gajausko vos paminimos. Baigdamas pasakė, juk čia vis vien yra geriausios sąlygos ir turime dirbti tos laisvės išlaikymui.

Tą vakarą klevelandiečiai pravedė „sporto" vakarą iš keistų, juokingų žaidimų. Stovyklautojai, suskirstyti į keturias komandas, visaip vargo surinkti kuo daugiau taškų. O žaidimų vadovai plyšo juokais. Nutarėm atsilyginti... juos keturius — Andrių Alšėną, Daną Balčiūnaitę, Rimą Jasinevičių ir Andrių Kazlauską — nutempėm į Spyglį — „Atsigaivinti".

Antradienį rytą vyko tinklinio turnyras, bei kitas sportavimas. Komandos buvo tos pačios, kaip pereito vakaro. Vakare Vida Nakaitė pravedė psichologines pratybas. Stovyklautojai būreliuose diskutavo, vaidino ar kitaip išreiškė savo ar kitų elgesį, mėgindami save ir kitus geriau pažinti.

Prof. Augustinas Idzelis trečiadienį davė paskaitą, „Aš ir Lietuva". Jis pristatė keturias priežastis, kodėl viltis Lietuvą išlaisvinti neturėtų dingti: 80 proc. gyventojų tebėra lietuviai, kultūra aukšto lygio ir dar vystosi, Vilniaus Universitetas skaitomas vienas iš geriausių Sov. Sąjungoj, tautinis sąmoningumas tarp jaunimo plečiasi. Gale paskaitos prof. A. Idzelis pabrėžė, kad išeivijos lietuviai gali daugiau padėti išsimokslinimu, negu pinigais.

Chicagos draugovės suruoštas susikaupimo vakaras įvyko anoj pusėj ežero — laužavietėj. Buvo skaitomos ištraukos iš L.K.B. Kronikos, ateitininkų ideologijos, laikraščių. Kun. K. Pugevičius laikė Šv. Mišias, visi įsijungė malda ir giesmėmis.

Ketvirtadienį keliavome į Lansingą Žygiui už Žmogaus Teises, kurį suruošė žmogaus teisių būrelis. Buvo nutarta ypatingai pristatyti Balio Gajausko ir Viktoro Petkaus bylas. Nuvažiavę, pirmą apėjom sostinę iškėlę plakatus, šaukdami šūkius ir nešdami karstą, ant kurio buvo nudažyta „R.I.P. Human Rights". Priešais rūmus buvo sukalbėta invokacija, sugiedoti himnai. Žygio eigą pravedė Tadas Klimas. Gubernatoriaus atstovė, lietuvė Virginia Dean, skaitė jo proklamaciją studentams ateitininkams. Andrius Kazlauskas paskaitė ištrauką iš Simo Kudirkos liudijimo. Kun. K. Pugevičius, Liet. Kat. Šalpos Fondo pirmininkas, pristatė susirinkusiems Lietuvos

padėtį. Mirga Bankaitytė, apsirengusi tautiniais drabužiais pakankliavo keletą dainų. Iš čia delegacija nuvyko į diecezijos rūmus perduoti Vyskupui Povish laišką Popiežiui, raginantį daugiau dėmesio kreipti į religinį persekiojimą Lietuvoj. Vyskupo pavaduotojas, kun. James Murray, priėmė laišką ir pažadėjo susisiekti su vyskupu Romoj. Žygio aprašymai pasirodė Lansingo, Detroito ir apylinkių laikraščiuose.

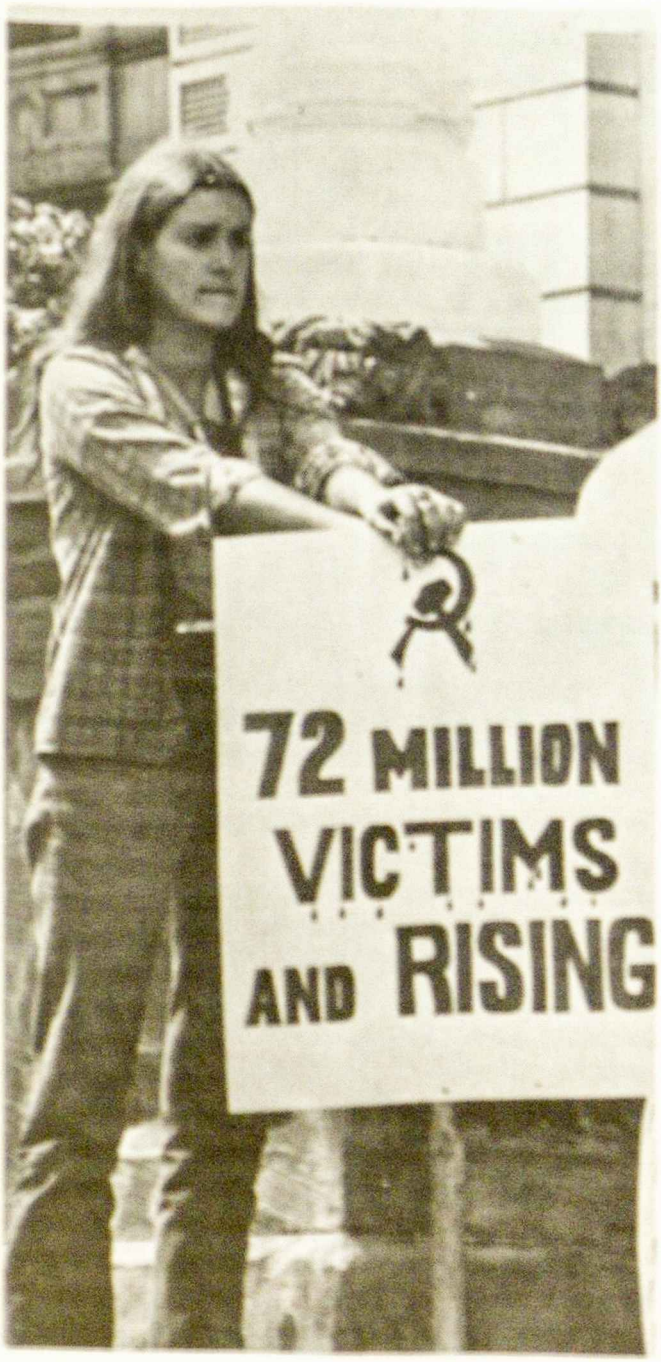

Susimąsčiusi studentė demonstrantė

Sugrįžus į Dainavą, prasidėjo fuksų dienos iškilmės, kurias pravedė Tadas Klimas ir Pranas Pranckevičius. Anksčiau buvę stovyklautojai — arba „viešpačiai" — buvo apdovanoti fuksais — arba „sliekais". Tie sliekai buvo priversti viešpačiams tarnauti visą popietę. Tą vakarą susirinkom ištyrinėti, ar fuksai tinka įstoti į viešpačių eiles. Kiekvienas fuksas, vienas ar keli, turėjo pasirodyti — po pasirodymo vyko balsavimas ar juos priimti. Nors fuksai mėgino vykdyti sukilimą, greitai buvo atstatyta tvarka. Ypatingai gerai pasirodė Rainis Valiūnas su Kęstučiu Ivinskiu iš Vokietijos su dainele apie savo viešpačius ir Andrius Vaitiekūnas iš Australijos su juokingu eilėraščiu.

Penktadienis buvo tautinio meno diena. Vyko trys būreliai: šiaudinukų meną mokė p. A. Jonynienė, audimą — p. G. Urbonienė, medžio drožinėjimą p. V. Veselka. Vakare girdėjom muz. Fausto Strolios paskaitą „Svetimi garsai mūsų liaudies muzikoj". Pasiėmęs savo akordeoną, jis net pademonstravo kaip liaudies dainos pagavo rusų, vokiečių, ar kitų įtakas. Po paskaitos vyko tautinių šokių vakaras. Stovyklautojai sudarė kelias grupes ir, Rusnei Baltrušaitytei vadovaujant, pašoko tautinių šokių.

Šeštadienį Kęstutis Ivinskis davė pranešimą apie PLJS IV-jį Kongresą. Po to įvyko simpoziumas „Aš ir Organizacija". Gabija Juozapavičiūtė kalbėjo, kad žmogus save ir savo galimybes daugiausia supranta bei išvysto, dirbdamas organizacijoj. Ji pabrėžė, kad ateitininkų organizacija gerai skatina žmogų veikti. Inž. Almis Kuolas pristatė mintį, kad žmogus, dirbdamas organizacijoj, tampa sąmoningesniu. Jis aiškino, kad organizacija padeda žmonėms išvystyti ideologiją, ir tuo pačiu metu keičiasi žmogaus pasaulėžiūra. A. Kuolas kritikavo SAS vienu atveju — trūkumu ilgesnio, nė vienerių metų plano ir tuomet pristatė ketverių metų planą, priimtą per SAS pavasario kursus Toronte.

Per talentų vakarą pasirodė daug gabių žmonių. Programą pravedė Taura Zarankaitė. Kazio Binkio eilėraštį „Pavasario Daina" padeklamavo Arvydas Žygas. Rainis Valiūnas ir Kęstutis Ivinskis vėl puikiai pasirodė: pirmą pavieniui po dainą su gitara, ir tada Kęstutis su gitara, Rainis su armonika išpildė pačių sugalvotą juokingą dainą apie stovyklą, „jazz", „Dar, tiktai dar" melodija. Vitas Underys padainavo ir gitara pritarė jo paties su drauge Neringoj parašytą dainelę. Raimundas Bankaitis ir Kęstutis Smalinskas, pasistatę bonkutes su nevienodais kiekiais skysčio, išpūtė melodiją „Alaus, Alaus". Vidos Kazlauskaitės paruoštas chorelis, jai akompanuojant pianinu, padainavo keturias dainas. Vakarą užbaigėm šokiais, Rimo Kaspučio orkestrui „Romantika" grojant.

Demonstrantai ant sostinės rūmų laiptų.

Sekmadienį po pietų buvo p. Lilės Gražulienės paskaita „Aš ir Kristus". Ji mum sakė, kad mes turime Kristų sekti ir mylėti visu gyvenimu, ne vien tik poteriais kartkartėmis. Mylint Jį asmeniškai, turėsime pilnutinį gyvenimą.

Tą vakarą matėme ilgo darbo rezultatą: Petro Kisieliaus, Rasos Šoliūnaitės ir Arvydo Žygo operetę „Eglė, Skautų Karalienė". Pasiremdami „Eglė, Žalčių Karalienė" pasaka, autoriai atvaizdavo praeities blogus santykius su skautais. Pasakotojas buvo Juozas Penktadienis (Arvydas Žygas). Operetėj matėme, kaip skautų karalius (Petras Kisielius) įsimylėjo prof. Išalkauskio (Saulius Girnius) vyriausią dukterį, Eglę (Rasa Šoliūnaitė). Profesoriui tik rūpi knygos, o jo žmona (Marija Barzdžiūtė) ir vaikai (Lionė Bradūnaitė, Vida Maciukevičiūtė ir Arūnas Pemkus) turi gyventi protiniu maistu. Žalčiukai (Andrius Alšėnas, Virgis Kasputis, Darius Mičiūnas, ir Andrius Razgaitis) pasiima Eglę į tautinę prausyklą. Eglei lankantis pas tėvus, jos broliai iš Eglės išgauna paslaptį į prausyklą. Jiems bekeliaujant, jie sutinka iš kitos programos pasimaišiusį „Šmotą" (Andrius Kazlauskas). Žinią apie brolių užpuolimą Eglei perduoda meksikietis taksio vairuotojas (Rimas Jasinevičius). Operetėj ypač pasižymėjo Rasos Šoliūnaitės sudainuota „Nežinau, kaip jį mylėt" ir Petro Kisieliaus meilės dainą „Eglutė".

Po operetės susirinkom paskutinį sykį prie laužo ir iki vėlyvo vakaro dainavom ir kalbėjomės.

Pirmadienį buvo išdalintas stovyklos laikraštėlis, kurį redagavo Raimundas Bankaitis; jam padėjo Jorūnė Girniūtė, Domas Lapkus, ir Romas Žaliukas.

Sunkiomis širdimis iškeliavom į namus. Barakai tušti, Dainava tyli — tik šešėliai kampuose ir įspūdžiai mintyse beliko...

IDEALUS STUDENTAS

Ispanas apibūdina inteligentiškumo savybes.

(Ismael Sanchez Bella, vicerektorius, University of Navarre. Paimta iš to universiteto žurnalo ***Redaccion.***

Vertė Loreta Stončiūtė

Turėti geras mokslo sąlygas neužtenka profesorių, kurie yra geri dėstytojai; būtini ir studentai su noru mokytis. Aš galvodavau, kad viskas priklauso nuo profesoriaus. Bet ne visi studentai tinka universiteto užduočiai. Universiteto studentas turi savyje turėti šias penkias savybes: darbštumą (stropumą), smalsumą, socialumą, idealizmą ir optimizmą.

Darbštumas yra pagrindas sėkmingo gyvenimo, įskaitant ir mokslo metus. Metai, praleisti universitete, yra visų pirma metai intensyvaus mokslo. Studentui taipgi gresia ir pavojai — paviršutiniškumas ir nekantrumas, lengvabūdiškumas ir noras per ankstyvų vaisių. Studijavimui reikia tvarkos — kasdien pašvęsti kelias valandas ir laikytis nustatyto plano — tai yra gero studento paslaptis. Be tvarkos niekuomet nebus galima atsiekti įtakingos pozicijos ir efektingumo. Kitą vertus, pašvęsti save intensyviem metam universitete ar bet kokiam užsiėmime, yra dabartinė garantija, užtikrinanti prasmingą ateitį. Labai retai žmogus yra genijus, ir kartais net genijai padaro keistų dalykų. Kita ekstrema taip pat retai pasitaiko universitete. Kas iš tikrųjų padaro skirtumą: ar studentas studijuoja, ar ne. Tie, kurie moka išnaudoti savo laiką ir gerai atlikti darbą, iškyla į pirmąsias eiles.

Smalsumas. Tai reiškia noras žinoti, viskuo domėtis, kultūrinis neramumas, palinkimas skaityti, išsilavinti. Šis punktas yra labai svarbus, gyvenant tokiame amžiuje, kai banalios televizijos programos žmogų užima be jokių pastangų iš jo pusės ir neskatina jo tolimesniam vystymuisi bei sutrukdo mąstymą. Be smalsumo, žmogaus apetito mokslui, išsilavinimui bei kultūrai, suvilioja noras užsidirbti daugiausia pinigų su mažiausiom pastangom bei darbu.

Socialumas. Galima būti geru studentu bet ne pilnutiniu žmogum be socialumo. Dažnai galime sutikti uolų, tik savim besidomintį introvertą, kuris yra apsėstas vienu tikslu — gauti geriausius pažymius. Studentas turi mokėti, kaip su kitais bendrauti, turi išvystyti visuomenines dorybes ir prisijungti prie studentiško gyvenimo. Jis gali dalyvauti sporte ar kokiam kultūriniam būrely. Prisijungdamas prie kokios veiklos, studentas gauna patirties, kaip su kitais bendrauti, sužino, ką reiškia laimėti ir pralaimėti, kaip savo mintis išreikšti ir kaip pasiklausyti kitų. Žmogus negali praleisti savo visą gyvenimą užkulisiuose.

Idealizmas. Ši tema yra šiais laikais susilaukusi daug dėmesio. Anksčiau kalbėjau apie reikalingumą rimtų pastangų, studijuojant pasiekti aukštą profesinį lygį. Dabar norėčiau pasidalinti su jumis mūsų universiteto pirmojo rektoriaus žodžiais: „Pirm reikalaudami ko nors iš savęs ir iš kitų, turime savo mintis ir širdis turėti pilnas didžių siekimų". Bet reikia atsiminti, kad, bent kas kur yra vertinga, yra pasiekiama tik su dideliom pastangom ir pasiryžimu. Ar ne ta nestipri valia, ta apatija, kurią mes matome silpnuose studentuose, yra tik reiškinys trūkumo aukštų idealų, kurie apšviečia mūsų gyvenimą? Materializmas, kuris dominuoja šių dienų visuomenę, ir noras patogumų bei finansinio saugumo veda daugelį bijoti gyventi — įveda norą pabėgti nuo bet ko, kas reikalautų rizikos — net paaukoti savo laisvę vardan didesnio saugumo. Yra prieinama net prie to, kad kai kuriuose kraštuose valdžios išsiplėtimas reikalauja laisvės bei individualumo atėmimo, ir dėl to žmonės pameta norą gyventi, nes iš tikrųjų pats gyvenimas yra rizika.

Ir pagaliau, ***optimizmas.*** Dažnai jaunus žmones apgaubia paralyžius, kuris yra ne tik būdas išvengti pavojų, bet ir daug kartų įvesti į klaidingą galvoseną apie savo nesugebėjimą. Kaip dažnai norisi pasakyti tiems, kurie tik po kelių mėnesių universitete ir po pirmųjų nusivylimų: „Kas sakė, kad negali to atsiekti?" Garsusis prancūzų rašytojas Leon Bloy vieną kartą pasakojo apie draugą, kuris gyveno su nesugebėjimo galvosena ir iki pat mirties neprisipažino galįs ką vertingo nuveikti. Kiek yra tokių žmonių, kurie pasiekia savo kapus pilnai neišvystę savo asmenybes, neleidžiant galimybėms pasireikšti dėl tos klaidingos galvosenos? Realus optimizmas, — ne naivus, veda į supratimą, kad mes galim daug ką padaryti, jei tik yra noras. Jei įsitikintumėm, kad dalykai savaime nepasidaro, bet visuomet reikia, kad kas juos padarytų, tai mes būsime tais žmonėmis, kurie palieka savo pėdsakus.

atžalos

SVEČIAS IŠ ANAPUS

Vitas Laniauskas

Ką dabar Jums papasakosiu yra tikras nuotykis, įvykęs Dainavoje žiemos kursų metu. Triukšmingos kelionės įspūdžiai ir naujos pažintys netilpo galvoje. Mūsų kambario gyventojai savi, tik vienas iš užsienio. Įspūdžių ir nuovargio nukamuoti, greitai savo galvas prispaudėme prie pagalvių. Kalbos retėjo. Kai kurie, rodos, visai pasitraukė iš gyvųjų pasaulio. Sunkūs akių vokai uždengė ir mano akis. Kambaryje tyla, koridoriuje dar girdėjau, — greičiausia — komendanto žingsnius. Miego saldumas apėmė ir mane. Užsnūdau. Kažkoks trenksmas ir nepaprasta jėga išmetė mane iš lovos. Atsimerkęs matau — dvi fosforinės šviesos, kaip Šv. Jono vabalėlių, degina mano akis, o mano draugai kuo ramiausiai miega ir dar pasikeisdami knarkia. Pribėgęs prie Viktoro lovos, žadindamas jį, stipriai purtau; neišsibudina — drybso, kaip numiręs. Šoku prie Dariaus, rėkiu jam į ausį kiek galėdamas; net nepakruta. Nuo išgąsčio pasišiaušę plaukai norėjo pasikelti nuo mano galvos. Drebėjo mano kojos, linko keliai, o akinanti šviesa mane iš proto varė.

Kažkokia jėga stūmė mane laukan. Lauke nepaprasta tyla. Po mano kojomis girgždėjo sniegas. Tolumoj aidėjo sušalusio ir išalkusio šuns staugimas. Dainava miegojo pasiklojusi

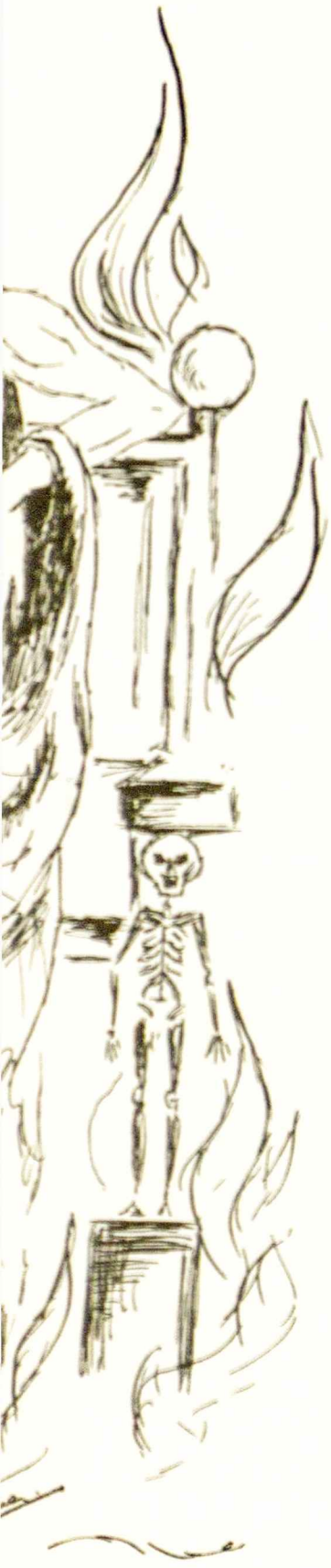

baltu žiemos patalu. Tik aš, siaubo apimtas, buvau pusiaukelyje link svetainės. Atsitrenkiau lyg į mūro sieną.

Tamsoje pradėjau įžiūrėti lyg žmogaus, geriau pasakius, pabaisos kontūrus, o šviečiantys žiburėliai buvo jo akys. Jis tiesė savo plaukuotas rankas į mane. Keleta pėdų nusitęsusi uodega, kurios galas buvo tankiai plaukais apaugęs, metėsi į šalis kibirkščiuodama. Pamatęs ant kaktos du smailius ragus, įsitikinau, kad aš stoviu prie pragaro vartų. Galas; nebematysiu brolio nei mamos, o apie tėtį nebuvo laiko ir pagalvoti. Stovėjau baimės surakintas. Mano nugara riedėjo prakaitas, o nuo stipraus kvėpavimo braškėjo mano šonkauliai.

„Vitai, nebijok, aš esu geras velnias". Apmiriau. Nuo šio momento daug ko neprisimenu, rodos, buvau nešamas pragaran. Atsipeikėjęs ir atgavęs kvapą, drebančiu balsu paklausiau:

„Jei tu geras, kodėl esi velnias, o ne angelas ir pagaliau, kaip čia patekai?" Rodos, to ir reikėjo. Jis atsisėdo ant staiga atsiradusio kelmo, o jo pasakojimui nebuvo galo.

„Buvo labai seniai. Tu, Vitai, dar nebuvai gimęs, aš gyvenau Lietuvoje, tavo tėvų žemėje. Buvau artojas, purenau žemę, maitinau žmones ir buvau laimingas. Susenus ir jėgoms išsekus, Dievas pasišaukė mane amžinon karalystėn. Šventasis Petras pasitiko mane su atversta mano gyvenimo knyga. Neradęs joje dėmės, pasakė:

'Eik vidun į šį rojų, džiūgauk ir linksminkis per amžius!'

Esu per silpnas tau papasakoti, ką aš ten mačiau. Buvo didžiulis vaisių sodas, jų šakos linko nuo vaisių. Toliau pakrašty stūksojo, kaip Himalajų kalnas raguolis. Šalia tekėjo midaus upė, tris kart platesnė už Mississippi. Oras kvepėjo Chanel Nr. 5. Herubinų choras be pertraukos giedojo Handelio Aleliuja. Laimingieji gulėjo po medžių šešėliais. Į jų pravertas burnas angelai dėjo skaniausias uogas, vaisių skilteles ir lakštingalų liežuvėlius, išmirkytus medaus padaže. Danguje nėra žodžių vakar ar rytoj, o yra tik dabar. Nėra laikrodžio, tai nežinau kiek ilgai aš danguje buvau. Nuo mažens įpratęs sunkiai dirbti, negalėjau suprasti, kaip galima gyventi be darbo. Nuobodumas ir noras dirbti užliejo mano širdį. Kartą puoliau Šventam Petrui po kojų garsiai šaukdamas:

Tu išklausei motinos, kuri negalėjo pakęsti žemėje verkiančio kūdikio, jai leidai sugrįžti į žemę, leisk ir man prie savo darbo! Tik prakaitu laistoma duona yra gardi! Šventą Petrą lydėję angelai net pašoko. Mačiau, kaip jo antakiai sujudėjo ir veidas surimtėjo.

'Per amžių amžius negirdėjau, kad kas vėl panorėtų prakaitu pelnyti duoną. Nebėra tau žemėje vietos. Tavo žemė atiteko tavo ainiams. Tad eik į pragarą'. Neatsigręžęs girdėjau, kaip Šv. Petras, mane išleidęs, užrakino dangaus vartus. Du velniai palydovai su žibintuvais rankose manęs jau laukė. Baimės jausmas buvo atslūgęs. Mačiau kaip iš velnio burnos dribo putos, jo burna buvo išdžiūvusi. Jis išsiėmė iš maišiuko plastikinę bonkutę. Ant iškišto liežuvio, kuris žėrėjo kaip įkaitinta geležis, užlašino tris smalos lašus. Jie greit ištirpo, išleisdami garų kamuolėlius. Jis paėmė nuo žemės akmenį. Mačiau, kaip iš rankomis suspausto akmens srove tiesiai į gerklę tekėjo apelsinų sunka, o jei kam neaišku, pasakysiu, kad tikrai tekėjo „orange juice".

„Sakyk, kaip atrodo pragaras ir ką tu ten veikei?" — įgavęs drąsos paklausiau velnio.

„Švento Petro pasiųsta telegrama Liuciferiui, kad atvyksta pragaran pirmasis savanoris, sukėlė ant kojų visus velnius. Vieni šveitė puodus, kiti valė žibintuvus ir lygino kelius. Įsodino mane didžiulėn kaip Čičinsko karieton, traukiama tūkstanties velnių. Pakely didžiulė velnių minia man mojo ir šaukė 'Valio!' Net pats pragaro vyresnysis atėjo manęs pasitikti. Jo pasakyta kalba užtruko net tris valandas. Po to prasidėjusi puota tęsėsi visą savaitę. Upeliais liejosi geriausi smalos gėrimai. Nuo smalinių įvairiausių kepsnių ir pyragaičių lūžo stalai. O Led Zeppelin grupei sugrojus „Stairway to Hell", susiūbavo visas pragaras. Šoko velniai ir velnienės, velniūkščiai ir velniūkštės.

Po to dirbau visokius darbus ir buvau patenkintas; valgiau sunkiu darbu pelnytą duoną. Kuro krizei palietus ir pragarą, daugelis krosnių buvo uždaryti. Smalos kalnai sušalo į ledą. Velnių bedarbių eilės didėjo. Trukdymų grįžti į žemę nebuvo, nes buvau savanoris. Raketos iššautas į atmosferą, toliau vėjo nešamas, atsitiktinai parašiutu nusileidau į Dainavą. Ir kokia laimė man girdėti jus kalbančius lietuviškai. Su didžiausiu užsidegimu stebiu jūsų gyvenimą ir išpildomas programas. Vakare prie laužo aš sėdžiu kartu su jumis, kartu dainuoju „Lietuva brangi, mano tėvynė". Išvaikščiojau dangų ir pragarą, buvau visur, bet niekur neradau tokios šalies kaip jūsų tėvų žemė. Ir liūdesys apima mane, kada jūs kalbate man nesuprantama kalba. Tad kalbėkite lietuviškai, kad aš suprasčiau". Mano galvoje šoko mintis, kad mano tėvai greičiausiai su velniu sudarė sutartį, tie patys du be pertraukos tėvų kartojami žodžiai —

kalbėk lietuviškai!

Ir čia velnias visai susigraudino. Mačiau, kaip per jo veidą riedėjo didelės kaip pupos juodos ašaros, jos ritosi per jo smailią barzdą ir dideliais lašais krito ant žemės, juodai nudažydamos sniegą. Pagailo man jo; pašokau nuo žemės ir, prisėdęs šalia, nosine šluosčiau jo akis, sakydamas:

— Neverk, mes kalbėsime lietuviškai. Po to, apsiraminęs, jis iškrėtė dar visokių velniavų. Vienu rankos mostelėjimu jis prikėlė Dainavą iš gilaus žiemos miego. Sniego nė žymės, visur žalia, medžiai, pasipuošę lapais, tyliai šlamėjo, šluosčiausi prakaituotą veidą ir rankšluosčiu vaikiau įkyrius uodus. Vieno įvykio jums nepasakosiu. Jis buvo tiek nuostabus ir sukrečiantis, kad mano plaukai vėl atsistojo kaip ežio dygliai. Paliksiu kitam kartui.

Staiga velnias puolė kniūpščias ir, pridėjęs ausį prie žemės, klausėsi.

„Kažkas ateina!" O įtraukęs pilną krūtinę oro, lyg išsigandęs, šūktelėjo:

„Jaučiu Čyvo kvapą! Paskubėkim, kitaip bus mums abiem blogai". Laiko iki vidurnakčio nedaug. Dangaus skliaute pasirodęs laikrodis rodė 11 valandą ir 59-nias minutes. Velnias mažuoju pirštu nunešė mane prie pat kambario durų.

„Laikykimės, Vitai", buvo jo paskutiniai žodžiai. Mačiau tolstančius du šviesos taškus. Nežinau ar aš buvau mažas, ar rakto skylutė buvo didelė, įėjau per ją į kambarį, rankas iškėlęs. Įsmukus į miegmaišį, sunkūs akių vokai uždengė mano akis, ir miego saldumas mane apėmė.

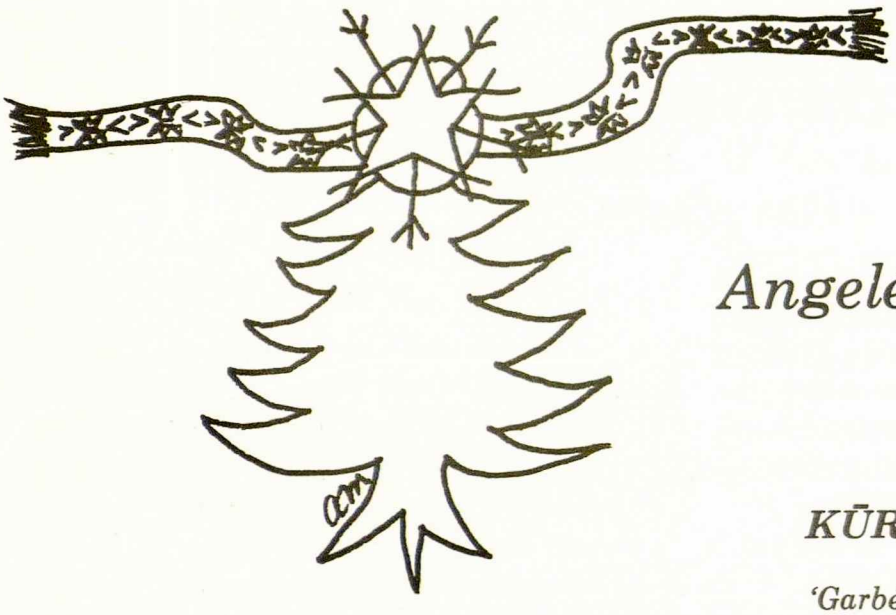

Angelė Mičiulytė

EGLUTĖ

Tenai stovėjo ji —
Jauna, graži,
Išpuošta,
Sidabrinė, žalia...
Spalvos mirkčiojo
Jos šakose.
Žvaigždė spindėjo
Jos viršūnėje.

Eglute!
Šventų Kalėdų simbolis,
Džiaugsmo ir gyvybės,
Grožio ir taikos,
Jaunystės ir meilės.
Eglute!
Kas atsitiko su tavim
Po Kalėdų?

Eglutė nuvyto,
Jos šakelės sudžiūvo.
Dingo jos žalumas
Ir jos jaunystės dienos.
Žmonės nuėmė jos papuošalus,
Švelniai nuėmė ir jos auksinę žvaigždę.
Švelniai — nes jos spygleliai
Lyg ašaros byrėjo.

Žmonija!
Ar mumyse dings
Po Kalėdų tas grožis,
Ta taika, tas džiaugsmas?
Ar mūsų širdyse tebeliks
Ta šauni jaunystė,
Ta gili meilė artimui?
Išlaikyti Kalėdinę taiką kviečia mus žalia eglutė...

KŪRĖJAS

'Garbė Tau,
Viešpatie Dieve, Visatos Kūrėjau!'
Tu sukūrei pasaulį
Jauną, gražų, blizgantį,
Pilną kalnų, augalų,
Gyvulėlių ir žmonių...
Taip, Viešpatie, tu žmogų sukūrei,
Pasaulį jam paruošei
Laimingai jam pasakei:
„Kaip tavo Viešpats esu,
Viešpats šios žemės būsi tu".
Taip Aukštasis įsakė,
Ir žmogus apsidžiaugė...

Šlovė Tau,
Šventasis Tėve, Aukščiausias Kūrėjau!
Tu atskyrei žmogų
Nuo visų gyvulių.
Jam sakydamas: „Žmogau,
Padovanoju Tau
Ypatingas dovanas.
Tave valdys protas,
Sąmonė ir jausmai.
Tave palies meilė,
Liūdesys ir džiaugsmai.
Svarbiausia, žmogau, tu, kaip ir aš,
Būsi kūrėjas..."

'Garbė Tau,
Viešpatie Dieve, Visatos Kūrėjau'.
Šiandien kūrėjas aš esu
— Kaip ir visi esam kūrėjai.
Kuriu meną, muziką,
Šokius ir poeziją.
Teatneša mano kūryba
Džiaugsmo, grožio, ramybės.
Tegul ji iškelia
Jausmus žmonių širdyse.
Viešpatie Dieve, paaukoju
Savo kūrybą Tavo garbei.
Tegul ji būna Tau
Šaunus garbės himnas...

KAIP ATEITININKAS ELGIASI

RŪTA NORKUTĖ

Ateitininkai yra organizacija, kurios nariai tiki ir myli Dievą, bet kurių daugumas nenori būti seselėmis ar kunigais. Jie nori kurti šeimas, eiti į darbą, tikėti Dievą ir gyventi, kaip visi žmonės gyvena.

Ateitininkai turi penkis principus, kurie padeda mums gyventi:

Pirmas yra katalikiškumas, nes mes pirma turime tikėti ir mylėti Dievą. Būti kataliku nereiškia, kad mes visur einame ir visiems sakome, kad mes katalikai ir todėl mes geriausi. Visi gali taip sakyti, bet reikia taip gyventi. Jeigu tu senutei padedi pereiti per gatvę ar mamytei suplauni indus, tai tu tikrai ir Dievui ir jiems patarnauji. Kaip angliškai sakoma: „Actions speak louder than words". Tai yra teisybė, nes tu gali sakyti, kad tu esi katalikas, bet niekas tavim netikės, jeigu tu gero pavyzdžio kitiems nerodysi.

Antras yra tautiškumas. Mes esame lietuviai ir todėl mes turime kalbėti lietuviškai namuose ir bandyti padėti Lietuvai, kad ji vėl būtų laisvas kraštas. Vien dėlto, kad mes lietuviai, nereiškia, kad mes esame geriausi. Mes nesame geriausi, nes kitos tautos irgi geros.

Trečias yra šeimyniškumas. Tai reiškia, kad mes turime sugyventi su visais draugais ir jiems padėti, kai jie turi kokią problemą. Jeigu yra žmogus, kuris tau nepatinka, reikėtų bandyti tą jausmą nugalėti ir su juo bendrauti. Mums reikia klausyti ir savo tėvelių ir, kai jiems ko reikia, — patarnauti.

Ketvirtas yra inteligentiškumas. Mes einame į mokyklą ir skaitome knygas apie Lietuvą. Mes taip pat bandome apsispręsti, kuo mes norime būti užaugę. Inteligentas yra visapusiškai išsilavinęs žmogus.

Penktas yra visuomeniškumas. Tai reiškia, kad mes turime dirbti ir gyventi su visais savo bendruomenės žmonėmis.

AŠ GARBINU DIEVĄ...

... kai bandau pagelbėti žmonėms.

Dana Norkutė

... kai Jam dėkoju kiekvieną vakarą už tą dieną ir už tai, kad gyvenu.

Ramūnas Balčiūnas

Aš parodau Dievui savo meilę kiekvieną sekmadienį, kai aš einu į bažnyčią. Kartais man reikia pėsčiai dvi mylias eiti. Yra labai svarbu eiti į bažnyčią.

Audrė Puškoriūtė

... kai meldžiuosi už kitus žmones.

Loreta Markauskaitė

... kai meldžiuosi prieš valgant ir prieš miegant.

Paulius Žiedonis

... padedant kitiems žmonėms, o ne visą laiką galvojant apie save.

Lina Kontrimaitė

veikla

Los Angeles Ateitininkų gegužinė ir iškyla

Los Angeles Ateitininkų gegužinė įvyko spalio 1 dieną. Mes visi susirinkom Fremont Parke, ir gegužinė prasidėjo! Visi aktyviai sportavo nuo sendraugių iki pat mažiausių jaunučių. Vyriausieji berniukai žaidė futbolą, kol kiti moksleiviai ir sendraugiai žaidė tinklinį. Bet jaunučiai nepasidavė; jie žaidė savo žaidimus, o vėliau susiėjo ir turėjo virvės karą ir smarkiai žaidė binziką.

Gegužinė praėjo labai nuotaikingai, ir visi Los Angeles Ateitininkai linksmai pradėjo naujus veiklos metus.

Los Angeles Vytauto Mačernio moksleivių ateitininkų kuopos iškyla į pajūrį įvyko spalio 8 dieną. Mes susirinkom į Carona Del Mar ir ten linksmai praleidom dieną. Mes pasimaudėm ir pažaidėm tinklinį, o vėliau energingai prisidėjom prie smėlio skulptūrų statybos konkurso.

Po pajūrio pasivaišinom p. Palubinskų namuose. Užkandę visi išvažiavom į tautinių šokių repeticiją, džiaugdamiesi smagiai praleista diena.

Ginta Palubinskaitė

LOS ANGELES MOKSLEIVIŲ PETICIJOS IR LAIŠKAI KONGRESUI

Šiuo metu, Rezoliucijom Remti Komitetas veda akciją pravesti JAV Kongrese rezoliucijas, kurios iškelia Pabaltijo kraštų klausimą. Atstovų rūmuose rezoliucija vadinasi „House Concurrent Resolution 319“, kurią įvedė kong. Robert K. Dornan (R-Calif.), o senate, „Senate Concurrent Resolution 68“, įvesta senatoriaus Carl T. Curtis (R-Kansas). Rezoliucijos prašo, kad prezidentas Jimmy Carter iškeltų Lietuvos, Latvijos ir Estijos klausimus Jungtinėse Tautose (United Nations).

Per Los Angeles ateitininkų stovyklą stovyklautojai buvo supažindinti su šia akcija ir vyresni moksleiviai parašė laiškus savo senatoriams ir įtakingiems kongresmenams ir senatoriams Washingtone. Buvo išsiųsti 25 laiškai. Be to, vadovai paruošė keturias peticijas, kuriose jie padėkojo kong. Dornanui už visą jo darbą Lietuvos labui, o prašė kitų atstovų Sen. S. I. Hayakawa (R-Calif), Sen. Clement J. Zablocki (D-Wisc.), Rep. John Sparkman (D-Alab.) stipriau pastumti rezoliucijas per savo komitetus. Peticijas pasirašė visi stovyklautojai, vadovai ir svečiai.

Los Angeles moksleiviai galvoja, kad jų veikla šiuo klausimu labai pasisekė, ir kviečia visas kitas kuopas, ir visus kitus suvažiavimus bei stovyklas irgi prisidėti prie šios akcijos.

Lokys

Dalis Los Angeles gegužinės dalyvių: K. Palubinskas, E. Brinkis (viršūnėj) L. Polikaitis, R. Polikaitis, P. Trotmanas (vidury) G. Grušas, A. Kungys, A. Grakauskas ir L. Kojelis (apačioj).

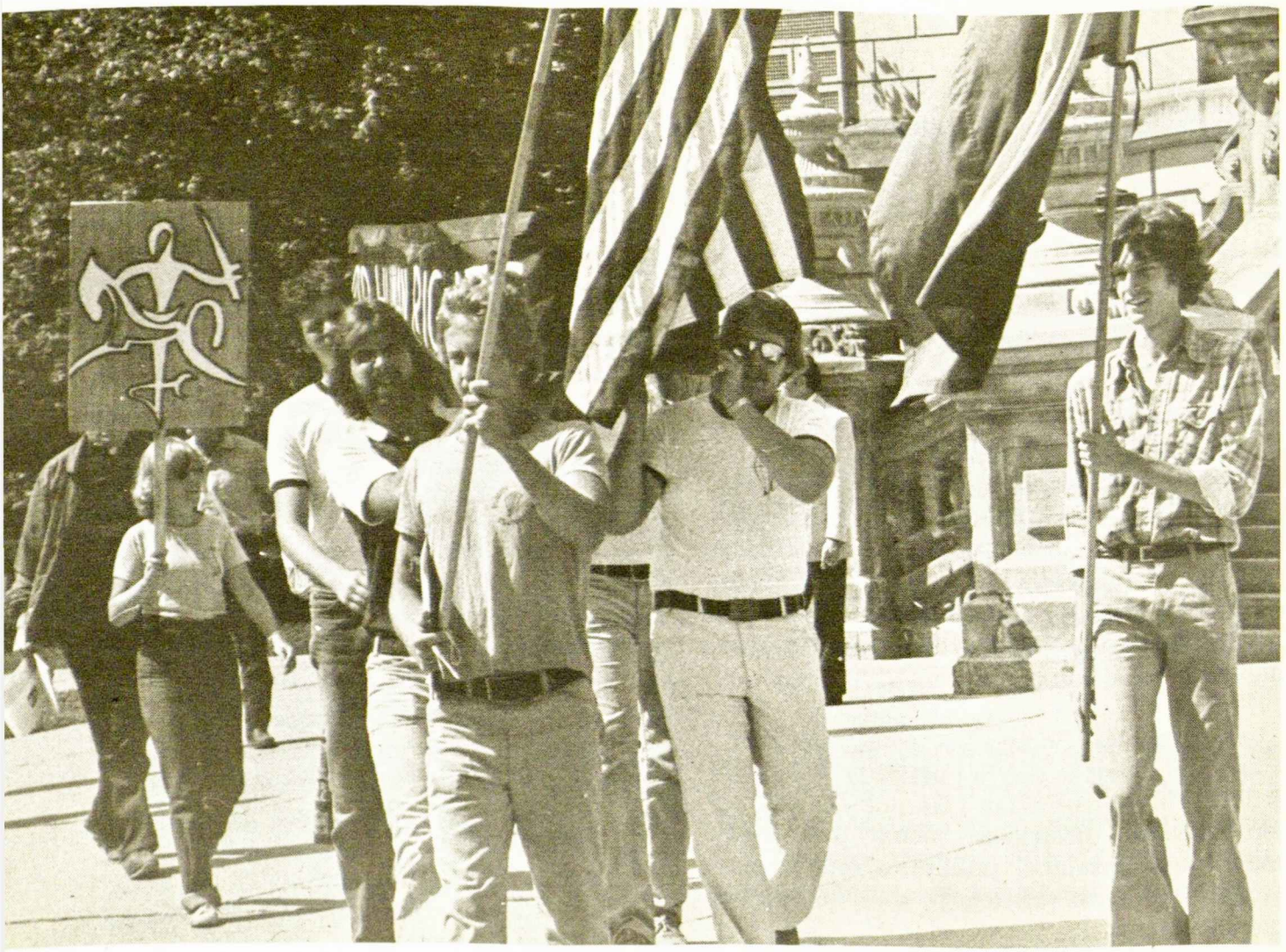

ŽYGIS Į MICHIGANO SOSTINĘ

Gintė Damušytė

Nuo 1978 m. rugpiūčio mėn. 27 d. iki rugsėjo 4 d. Dainavoje vyko studentų ateitininkų sąjungos stovykla. Į stovyklą suvažiavo gausus būrys studentų iš JAV, Kanados, Vakarų Vokietijos, Argentinos ir Australijos. Žmogaus teisių būrelio iniciatyva stovyklos metu vyko pasitarimai suruošti žygį žmogaus teisių klausimu, ypač iškeliant lietuvių disidentų Balio Gajausko ir Viktoro Petkaus bylas. Lansingas, Michigano valstijos sostinė, parinkta kaip demonstracijos vieta, nes šis miestas buvo artimiausias valdžios centras ir ryškiausias laisvės simbolis.

Vidurdienį, rugpiūčio 31 d., ketvirtadienį, prie „State Capitol" rūmų susirinko televizijos, radijo ir spaudos žurnalistai bei fotografai, kurie laukė atvykstančių demonstrantų. Pagrindiniu sostinės keliu pasirodė mašinų karavanas, kuris dūduodamas apvažiavo sostinės rūmus kelis kartus. Susirinkę demonstrantai, lydimi keturių studentų nešamu karstu, ant kurio buvo parašyta „Rest in Peace Human Rights", iškėlė plakatus ir šūkaudami ėjo link sostinės rūmų.

Prie rūmų buvo sukalbėta invokacija, sugiedoti himnai, skaitomos ištraukos iš Simo Kudirkos testimonijos apie žmogaus teises Lietuvoj ir supažindinta su Balio Gajausko ir Viktoro Petkaus bylomis. Michigano gubernatoriaus Millikeno atstovė, Virginia Dean, skaitė gubernatoriaus egzekutyvinę proklamaciją studentams ateitininkams. Lietuvių Katalikų Šalpos Fondo pirmininkas kun. K. Pugevičius, supažindino klausytojus su Lietuvos dabartine padėtim. Pasipuošusi tautiniais rūbais, Mirga Bankaitytė iš Clevelando skambino kanklėm.

Pasiruošimas žygiui ir jo atgarsiai

Jau dvi dienas prieš žygį, antradienį, rugpiūčio mėn. 29 d., studentai ateitininkai, apsiginklavę savais parašytais „press releases" bei Lietuvių Katalikų Šalpos Fondo atspausdintais straipsniais, pradėjo lankyti Lansingo spaudos, televizijos, radijo ir valdžios įstaigas. Viena radijo stotis, susidomėjusi žygiu, tuoj pat užrekordavo interviu. Interviu ištraukos buvo leidžiamos oro bangomis visą žygio dieną.

Lansingo „channel 10" televizijos stoties kolektyvą tuo tarpu buvo sunku įtikinti, kad šis žygis už žmogaus teises vertas dėmesio. Jie sakė negalį priimti kiekvieno „nuo gatvės" žmogaus pasakojimus už gryną teisybę. Net ir pamatę studentų pateiktą informaciją, jie jos kratėsi. Ši televizijos stotis aiškino, kad jiems reikia įrodomos medžiagos iš „patikimų" šaltinių, kaip, pvz., „New York Times". Taip pat jie pageidavo Gajausko ir Petkaus nuotraukų.

Grįžę į Dainavą, studentai parinko kun. Pugevičiaus atvežtų straipsnių apie Petkų iš amerikiečių spaudos. Tie straipsniai buvo nugabenti televizijos stoties 10-tam kanalui sekantį rytą prieš žygį. Tada 10-tas kanalas sutiko žygį filmuoti ir jį palankiai minėjo tą vakarą per žinias.

Ruošiant šį žygį buvo svarstoma, ar jį vykdyti Lansinge, valdžios mieste, ar Ann Arbore universitetiniam mieste. Po to žygio matėme, kad vietovės pasirinkimas buvo tikslus. Jaunimo užsidegimas, ginant žmogaus teises, politikus teigiamai paveikė. Virginia Dean, lietuvaitė Daugvydaitė, Michigano gubernatoriaus atstovė, po žygio pranešė, kad jos bendradarbiai ir ji stebėjosi gubernatoriaus palankumu šiai studentų grupei. Retai atsitinka, kad gubernatorius per tokį trumpą laiką išleidžia egzekutyvinę proklamaciją. Proklamacijoje buvo apibūdinta studentų ateitininkų tikslas, ruošiant šį žygį, ir buvo paaiškinta, ką žodis „ATEITIS" reiškia — tai yra jaunos generacijos noras kovoti už ateitį, kurioje gyvuotų tikra laisvė. Dar ten buvo paminėta, kad kaip tik tinka tokiai studentų organizacijai kovoti už intelektualinę laisvę, už kurią Gajauskas ir Petkus paaukojo savo asmeninę laisvę. Proklamacija baigiasi gubernatoriaus paraginimu piliečiams pilnai paremti šį žygį.

Spaudos dėmesys ypatingai nukrypo į kun. K. Pugevičių, nes jis esąs Liet. Katalikų Tarnybos pirmininkas iš New Yorko. Lansingo 6-tasis kanalas per žinias pateikė interviu su kun. Pugevičiu ir žygio eigą. Jie apibūdino studentų ateitininkų demonstracijos tikslą ir pranešė apie jų delegacijos susitikimą su Lansingo Diecesijos atstovu kun. Murray ir per jį įteiktą laišką šventam Tėvui.

ATEITININKO ĮŽODIS
Pas Clevelando moksleivius

Clevelando Maironio kuopos moksleivių ateitininkų susirinkimas įvyko 1978 m. birželio mėn. 10 d. Šiame susirinkime kandidatai davė moksleivio ateitininko įžodį ir išsirinko naują valdybą. Taip pat dalyvavo studentai ir tėvai.

Iškilmingą susirinkimą pradėjome Mišiomis bažnyčioje, per kurias kandidatai davė įžodį. Į bažnyčią ėjome rikiuotėj su uniformom, moksleivių ir studentų vėliavom. Mišias atnašavo kun. Gediminas Kijauskas, S.J., kandidatai atliko skaitymus ir parašė tikinčiųjų maldas. Aukas, kurios buvo moksleivių ir studentų ženkliukai, juostelės, Ateitininkų Ideologiją ir puokštę gėlių, nešė visi moksleiviai ir studentai kandidatai. Tėve Mūsų kalbėjome visi, susikabinę rankomis, apsupę altorių, ir visi jautėmės kaip viena šeima, nes dalyvavo mūsų tėvai. Moksleivio įžodį davė Virginija Juodišiūtė, Kristina Kuprevičiūtė, Lina Žiedonytė, Marius Tatarūnas ir Linas Vyšnionis. Ženkliukus prisegė ir juosteles užrišo globėjos Ona Kliorytė, Nijolė Balčiūnienė ir pirmininkas Jonas Alšėnas. Iš studentų įžodį davė Rena Vyšnionytė ir Linas Čepulis; jiems ženkliuką prisegė ir juostelę užrišo pirmininkas Andrius Razgaitis. Visi šitie kandidatai buvo išvykę su Grandinėle ir negalėjo duoti įžodžio per Clevelando ateitininkų šventę; tik Lina Palubinskaitė ir Mirga Bankaitytė davė įžodį per šventę.

Kun. Kijauskas sveikino visus naujus narius, linkėdamas jiems eiti ateitininkų keliu. Mišios ir visos apeigos buvo labai įspūdingos, po kurių sustojome visi bendrai nuotraukai, ir pakilia nuotaika ėjome į saliukę tęsti savo iškilmingą susirinkimą.

Susėdę pusračiu, išleidome Rūtą Staniškytę ir Albertą Sušinską į studentus. Jonas Alšėnas įteikė jiems po knygą prisiminti gražiai praleistus ketverius metus. Buvo liūdna atsisveikinti, bet už metų kitų būsime ir vėl kartu.

Sekantis punktas buvo valdybos rinkimai. Išsirinkome Joną Alšėną, Ritą Kazlauskaitę, Sigą Lenkauskaitę ir Paulių Staniškį. Pareigomis pasiskirstys vėliau.

Jonas Alšėnas dėkojo valdybai už įdėtą darbą ir kvietė visus, taip pat ir tėvus, kurie dalyvavo susirinkime, prie vaišių, kurias paruošė valdyba. Susirinkimą užbaigėme giesme.

Lidija Balčiūnaitė

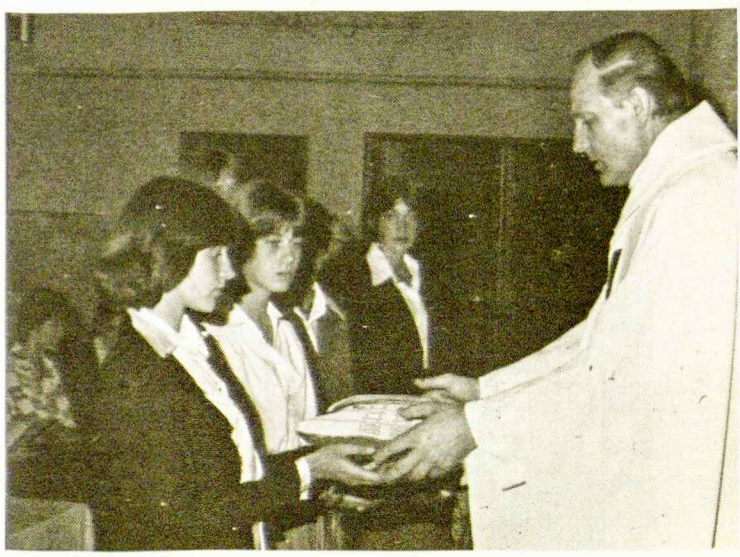

Moksleivių ir studentų posėdis ruošiant Literatūros vakarą: O. Kliorytė, R. Kazlauskaitė, P. Staniškis, R. Razgaitis, J. Alšėnas, R. Jasinevičius ir W. Balčiūnienė.

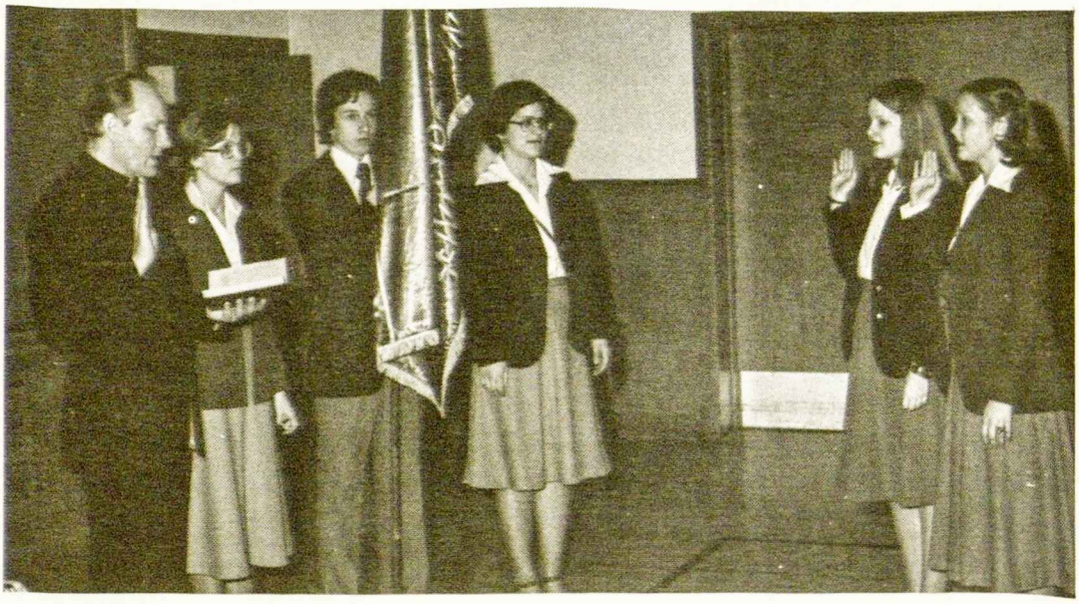

Moksleivių įžodis per ateitininkų šventę: G. Kijauskas, SJ, N. Juodišiūtė, P. Staniškis, R. Kazlauskaitė prie vėliavos. Įžodį duoda: L. Palubinskaitė ir M. Bankaitytė.

Naujas SAS Narys:

„Kristaus kryžiaus akivaizdoje pasižadu gyventi Kristaus idealu. Pasiryžtu siekti pilnutinės asmenybės, žadinti gyvąją dvasią studentijos gyvenime, kurti krikščioniškąją tautos kultūrą, dirbti tautos labui ir aukotis Dievo garbei. Kristau, Atnaujintojau, padėk man ištesėti!“

Klausimas Naujam SAS Nariui:

„Mum sakei, kad nori, — gerai, labai gerai, bet: ar nori taip, kaip materialistas savo turto, kaip komunistas revoliucijos, kaip egoistas visuomenės pripažinimo arba bailys neveiklios nežinomybės?

— Ne? — Tad nenori“.

STUDENTŲ ATEITININKŲ SĄJUNGA
Valdybos planai

Naują SAS centro valdybą sudaro: pirm. Audrius Tadas Klimas, vicepirm. Pranas Pranckevičius, ižd. Algis Lieponis, koordinatorė Ina Stravinskytė ir aplinkraščio red. Vitas Underys. Valdybos būstinę — Ciceroj, Ill.

Savo pirmuose posėdžiuose valdyba svarstė visą eilę įvairių reikalų.

Suvažiavimai. 1978 m. SAS suvažiavimas nutarė, kad sekantis SAS rinkiminis suvažiavimas vyks per studentų stovyklą. Taip pat buvo bendrai diskutuota posėdyje apie galimybę turėti ne tik Pavasario bet ir Žiemos kursus.

Vajus. CV-ba prašys stipresnių aukų iš draugovių paremti CV-bos veiklą. Šiuo būdu tikimės skatinti veiklą, nes draugovės surinkti pinigai turėtų padėti ruošti šventes. Taip pat tas prisidės lietuvių kūrybiškam gyvenimui, jei mūsų kultūriniai vienetai galės dažniau pasireikšti visuomenėje.

PLJS KONGRESAS ir „paralelės temos". Nutarta suruošti paskaitas pagal PLJS Kongreso paskaitų temą ir jas išdalinti draugovėm ar perduoti per Pavasario Kursus. Tokiu būdu nevažiuojantys į Kongresą susipažins su tuo reikalu, o važiuojantieji, tikimės, bus susidarę ateitininkišką galvoseną apie tuos klausimus ir galės reprezentuoti ne tik save, bet ir ateitininkus Kongrese.

Žmogaus teisės. Nutarta sudaryti ryšius su kun. K. Pugevičium ir LJS organais šiuo reikalu.

Stovykla. Nutarta turėti stovyklą arčiau rytų pakraščio. Ilgai diskutuota stovyklos eiga ir būdai jai pagerinti. Objektas bus sutelkti visas vienoje visuomenėje taip, kad jaunesnieji galėtų iš vyresniųjų imti pavyzdį. Nutarta turėti stiprią programą. Kad būtų gerų pavyzdžių, gal net kviesti pageidaujamus asmenis. Objektas — sukurti vieną šeimą, tokią, kad individai didžiuotus priklausant.

„SAS CV-bos paskaitos". CV-ba įpareigoja draugoves pakviesti paskaitininką iš kitos vietovės, nors kartą per metus duoti gerą paskaitą ateitininkiškom temom. CV-ba prašo, kad ta paskaita būtų užrekorduota ir pasiųsta CV-bai. Jei taip bus padaryta, CV-ba užmokės 25 proc. paskaitininko išlaidų. CV paruoš tą paskaitą panašia forma, kaip Tarybos paskaitos, ir paplatins tarp kitų draugovių.

Rytų pakraščio klausimas. Diskutuota ir prieita išvados, kad rytų pakraščio veiklos stoka dalinai priklauso nuo to, kad retai būdavo suvažiavimai bei stovyklos rytuose. Nutarta turėti stovyklą Ročesteryje ar Pennsylvanijoje. Taip pat nutarta aplankyti rytus.

PROGRAMA STUDENTAMS ATEITININKAMS
1978-1979

Studentų ateitininkų veiklai pagilinti Ateitininkų Tarybos sudaryta komisija paruošė programą, kuri išeinama per 4 metus, kasmet paskiriant bent keturis draugovės susirinkimus (kiti susirinkimai paliekami draugovių nuožiūrai). 1978-1979 veiklos metų temos yra šios:

1. Tikėjimas Dievu (jo grindimas ir brendimas); šiai temai SAS vasaros stovykloj Dainavoj draugovių atstovams jau buvo išdalintos elektromagnetinių juostelių kasetės su atspausdintomis knygelėmis (kun. dr. K. Trimako paskaitos santrauka „Psichologinis žvilgsnis į tikėjimą"); K. Trimakas taip pat yra paruošęs keliolikos puslapių tekstą „Dievas yra: Jį pripažįstu" (numatoma dar prieš Naujus Metus paruošti bent vieną kasetę pagal šį tekstą).

2. Mano ryšys su Dievu: šiai temai K. Trimakas taip pat paruošė keliolikos puslapių tekstą, „Dievas čia: Prie Jo artinuos" (Pasikalbėjimas, kūryba, studijos, sportas ir kt.), pagal kurį taip pat bus paruošta bent viena kasetė.

3. Inteligentiškumas (Mokslas: pabaisa ar palaima? Kaip studijose neprarasti galvos? Kaip siekti vispusiško išsilavinimo?); šiai temai paruošta medžiaga (kasetė ir knygelė su ištrauka iš dr. Girniaus „Idealas ir laikas") jau buvo išdalinta SAS vasaros stovykloj.

4. Lietuva šiandien — (Rusų ir komunistų kėslai — rusifikacija ir sovietizacija; tautiečių priešinimasis; mūsų rėmimas jų pastangų — projektas veiklai): šiai temai medžiaga teberuošiama.

SAS programos komisiją sudaro: pirm. inž. Almis Kuolas, Gabija Juozapavičiūtė, Saulius Girnius, kun. dr. Kęstutis Trimakas ir Aldona Zailskaitė.

Ateitininkų Federacijos valdybos ir sąjungų pirmininkų pasitarimas Chicagoje,

D. Kojelytė, MAS pirm. R. Šoliūnaitė, V. Kleiza, J. Žadeikis, kun. St. Yla, A. Skrupskelienė.

Inž. Vyt. Juška, svečias iš Australijos, Ateitininkų Federacijos institucijoms vadovaujančių asmenų tarpe (sėdi iš kairės): Ateitininkų Fondo ižd. dr. B. Paliokas, Vyt. Juška, Ateitininkų Federacijos vadas dr. P. Kisielius, „Ateities" vyr. red. kun. dr. K. Trimakas; (stovi) ASS pirm. Vyt. Šoliūnas, AF užsienio reikalų ved. K. Sušinskas ir AF gen. sekr. V. Kleiza.

SYDNĖJAUS ATEITININKŲ VEIKLA

Rugpiūčio 26 d. įvykusiame susirinkime Elės ir Vyto Stasiūnaičių namuose Carlinforde buvo išrinkta nauja Ateitininkų valdyba: A. Kramilius — pirm., Aldona Stasiūnaitienė — sekretorė ir E. Lašaitis — ižd. Jaunučiams ir toliau vadovauja mokytoja Jadvyga Burokienė, jai talkininkauja Aldona Stasiūnaitienė. Moksleiviams jau anksčiau sutiko vadovauti inž. Vytas Juška. Ryšių palaikymui su Ateitininkų Federacija buvo anksčiau išrinktas A. Kramilius. Padėka priklauso ilgamečiui pirm. Edvardui Lašaičiui, kuris, nors ir pasitraukęs iš pirmininko pareigų, vėl sutiko įeiti į naują valdybą.

Nepaprastai daug darbo ir sielos su jauniais yra įdėjusios Jadvyga Burokienė ir Aldona Stasiūnaitienė. Susirinkimas praėjo darbinga ir šeimyniška nuotaika. Dvasios vadas kun. P. Butkus kalbėjo apie susirinkimų reikšmę. Onutė Kapočienė parodė Lietuvos vaizdų filmą, kuris buvo įdomu ne tik jauniesiems, bet ir vyresniesiems. Dauguma jaunimo gal pirmą kartą susipažino su Lietuvos vaizdais ir jos gamtos grožiu.

TRUMPAI

Philadelphijos ateitininkų metinis pabendravimas įvyko spalio 15 d. Šv. Andriejaus parapijoje. Po šv. Mišių dalyviai susirinko į salę. Juozas Kananavičius ir Stasys Rudys trumpai pakalbėjo ir buvo supažindinti moksleiviai, jauniai ir jaunučiai. Jūra Viesulienė supažindino susirinkusius su jaunučių bei moksleivių veiklos gairėmis.

Toronto tradicinis Havajų vakaras, kurį suruošė ateitininkų tėvų komitetas, įvyko spalio 21 d. Prisikėlimo parapijos salėje. Programą atliko „Volungės" vokalinis vienetas.

Ateitininkų Federacijos valdybos ir paskirų sąjungų pirmininkų bendras posėdis įvyko spalio 25 d. Marijonų vienuolyno salėje. Dalyvavo dr. Kęstutis Girnius, dr. Petras Kisielius, Vacys Kleiza, Tadas Klimas, Daina Kojelytė, Jonas Pabedinskas, kun. dr. Viktoras Rimšelis, MIC, Alina Skrupskelienė, dr. Vacys Šaulys, Rasa Šoliūnaitė, Vytautas Šoliūnas, kun. dr. Kęstutis Trimakas, kun. Stasys Yla ir J. Žadeikis.

Gajos korporacijos visuotinis susirinkimas įvyko lapkričio 19 d. Nariai dalyvavo pamaldose už mirusius korporantus-es Tėvų Marijonų koplyčioje.

Stovyklos nuotaika — Jackson Michigan traukinio stotyje.
Iš kairės: Lidija Dudėnaitė, Dalia Garūnaitė, Danutė Račkauskaitė, Rasa Narutytė, Danutė Saliklytė, Raminta Pemkutė.

Ateitininkų Federacijos valdyba prašo visus ateitininkus rinkti istorinę medžiagą apie Ateitininkijos praeitį ir ją siųsti Ateitininkų Federacijos valdybai, 10000 S. Bell Ave. Chicago, IL 60643.

Chicagos ateitininkų bendros Kūčios buvo suruoštos gruodžio 15 d. Jaunimo centre.

Ateitininkų Taryba sudarė komisiją studentų ateitininkų veiklai pagilinti. Komisiją sudaro: kun. dr. Kęstutis Trimakas, Aldona Zailskaitė, Saulius Girnius, Gabija Juozapavičiūtė ir Almis Kuolas. 1978-1979 veiklos metų temos:

1) Tikėjimas Dievu, 2) Mano ryšys su Dievu, 3) Inteligentiškumas ir 4) Lietuva šiandien. Temos yra aptariamos susirinkimo metu trumpais tekstais ir kasetėmis.

Toronto ateitininkų koordinacinį komitetą sudaro: dr. O. Gustainienė, K. Manglicas ir R. Ulbaitė.

STUDENTAI

Toronto studentų ateitininkų pirmasis šių mokslo metų susirinkimas įvyko spalio 15 d. Šių mokslo metų tema — „Aplinka ir mes". Susirinko vėl lapkričio 12 d.

Chicagos studentų pirmasis šių mokslo metų susirinkimas įvyko spalio 21 d. pas Danutę Saliklytę. Susirinkime kun. Stasys Yla supažindino su savo naujai išleista knyga „Lietuviškos šeimos tradicijos" ir bendrai paaiškino apie tradicijų reikšmę ir svarbą. Spalio 22 d. draugovės nariai dalyvavo šv. Mišiose Tėvų Marijonų koplyčioje. Studentai lapkričio 11 d. susirinko pas ponus Kubilius, kur buvo diskutuojama tema „Žmogiško šviesumo reikšmė".

Studentų ateitininkų sąjungos centro valdyba skelbia prozos konkursą. Tema laisva. Konkursas baigiasi gegužės mėn. gale ir skiriamos premijos tarp $20-$100. Geriausi kūriniai bus spausdinami „Gaudeamus" žurnale.

Sveikinimai

„Ateities" redakcija sveikina naujavedžius Rūtą (Čepaitytę) ir Antaną Rygelius, susituokusius spalio 28 d., Toronte, ir Indrė (Damušytė) ir Rimas Čepulis spalio 21 d., Clevelande.

MOKSLEIVIAI

Toronto St. Šalkauskio kuopos suruoštame moksleivių studijų savaitgalyje Wasagoje rugsėjo 8-10 d. dalyvavo 25 moksleiviai. Tema buvo „Entuziazmas", kurią apibūdino Rima Bumbulytė. Pagrindiniam pokalbiui vadovavo Rita Kolyčiūtė. Dvasios vadu buvo kun. A. Prakapas, o vadovais Saulius Čyvas, Andrius Razgaitis ir Rima Bumbulytė. **Rugsėjo 24 d.** susirinkime sekantys nariai buvo išrinkti į kuopos valdybą: Rūta Girdauskaitė (pirm.) ir Laimis Andrulis, Onutė Jurėnaitė, Daiva Kolyčiūtė, Danutė Skukauskaitė bei Morkus Sungaila (nariai). **Kuopos moksleiviai** susirinko lapkričio 5 d. aptarti žygį „Ateičiai" paremti.

Chicagos apylinkių A. Stulginskio kuopos 1978-79 veiklos metų valdyba sudaro sekančios narės: Rima Žukauskaitė (pirm.), Daina Kamantaitė (ižd.) ir Rasa Kamantaitė (sekr.). Narių susirinkimas įvyko spalio 13 d. Pabedinskų bute. Susirinkime buvo skaitomos ištraukos iš Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronikos, ir buvo pokalbis apie žmogaus dvasinę taršą. Pokalbiui vadovavo kun. Antanas Saulaitis, SJ.

Chicagos kun. A. Lipniūno moksleivių kuopos susirinkimas buvo suruoštas spalio 22 d. pas Dalią Musonytę. Susirinkimo metu Jonas Juozevičius skaitė paskaitą apie Amnesty International organizaciją. Taip pat buvo planuojama ateities kuopos veikla.

Vokietijos Vasario 16-tos gimnazijos vysk. M. Valančiaus kuopos valdybą sudaro: kun. J. Dėdinas (dvasios vadas), Vida Sidrytė (globėja), Laima Šulaitytė (pirm.) ir Rūta Musonytė (sekr.). Kuopai priklauso 15 narių — 2 iš Venezuelos, 7 iš Amerikos ir 6 iš Vokietijos. Kuopos metinė tema yra „Lietuviška dvasia mūsų širdyse ir mintyse".

Moksleivių centro valdybos nariai yra sekantys: Rasa Šoliūnaitė (pirm.; 111th and Rt. 83, Lemont, IL, 60439; 312-251-6739), Arvydas Žygas (vicepirm.), Loreta Stončiūtė (sekr.) ir Ofelija Barškėtytė (koresp.).

Chicagos apylinkių A. Stulginskio moksleivių kuopos šventė buvo suruošta lapkričio 12 d. Old Oak Country Club patalpose. Kun. Antanas Saulaitis, SJ, ir kun. Stasys Yla atnašavo šv. Mišias ir programoje kalbėjo Daina Kojelytė.

„Pirmyn, Jaunime!“ Toronto St. Šalkauskio moksleivių ateitininkų kuopos laikraštėlis. 1978 m. gegužės mėn. 41 nr. Red. Rita Rudaitytė. Redakcijos nariai: O. Jurėnaitė, Ant. Rašymas, L. Škėmaitė. Viršelio iliustracija Giedrės Čepaitytės. Švariai ir rūpestingai atspausdintas, skoningom G. Čepaitytės, T. Patašiaus ir R. Rudaitytės iliustracijom papuoštas, sumaniai redaguotas laikraštėlis.

Cicero vysk. M. Valančiaus kuopos narių susirinkimas įvyko spalio 29 d. pas Vidą Kuprytę. Susirinkimo metu Vitas Laniauskas kalbėjo tema — „Ar lietuvių kalba yra būtina, kad lietuvybė išliktų išeivijoje?“ Kuopos jaun. moksleiviai lapkričio 2 d. susirinko pas ponus Razmus. Susirinkime susipažino su Lietuvos geografija.

Moksleivių ateitininkų sąjungos „Kalakutkursai“ įvyko lapkričio 22-26 d. Dainavoje. Paskaitininkais buvo Romas Kazlauskas, mok. Loreta Radvilaitė, dr. Antanas Razma, jr., Antanas Sabalis ir dr. Vytautas Vygantas. Kursus suruošė kun. Stasys Yla.

Los Angeles Vyt. Mačernio kuopos moksleiviai savo stovyklos metu parašė peticijas sen. John J. Sparkman, kongresm. Clement J. Zablocki ir sen. I. S. Hayakawa ryšium su Lietuvos laisvinimo reikalais.

Cicero moksleivių kuopos vienos dienos rekolekcijos įvyko lapkričio 19 d. pas Tėvus Marijonus. Rekolekcijoms vadovavo kun. Antanas Saulaitis, SJ, ir kun. dr. Kęstutis Trimakas.

JAUNUČIAI

Cicero jaunučiai savo rugsėjo 30 d. susirinkime pasimeldė už ateitininkus, pažaidė ir padainavo. Susirinkimui vadovavo globėja Vita Musonytė, talkininkaujant Vidai Kuprytei ir Vitui Laniauskui. Spalio 14 d. susirinkimo metu dalyviai susipažino su tautiškumo principu, mokydamiesi apie Lietuvos miestus, upes ir ežerus.

Toronto jaunučių ateitininkų susirinkimai įvyko spalio 1 d. ir 15 d. seselių namuose. „Laumių Vakare“ spalio 29 d. premijos buvo duodamos už originaliausius kostiumus. Linas Kaknevičius, Lina Kuliavienė, Danguolė Pranaitienė, Loreta Ulbaitė ir Rimas Ulba yra Toronto jaunųjų ateitininkų vadovai.

Chicagos Pr. Dielininkaičio jaun. moksleivių kuopos nariai lapkričio 2 d. uniformuoti dalyvavo Vėlinių dienos šv. Mišiose Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje.

ATEITIS *kviečia visas naujas šeimas, sukurtas 1978 metais prisidėti prie kovo 1979 numerio „Išeivijos Lietuvių Vestuvės“. Visus norinčius dalyvauti prašome atsiųsti:*

1. Vieną vestuvinę — portretinę poros nuotrauką (juodą - baltą geriausiai).

2. Vieną (arba daugiau) nuotraukų, kurios iliustruoja lietuviškos tradicijos ypatybes jūsų vestuvėse ir

3. Vieno puslapio (ne daugiau) aprašymą, apibūdinant, kokias tradicijas arba asmeniškai sukurtas apeigas, kurias panaudojo jūsų vestuvėse.

Siųskite:
Rima Sidrys
6642 S. Fairfield Avenue
Chicago, Illinois 60629

***(Visos nuotraukos bus grąžinamos.** Pažymėkite pavardes ant nuotraukų. Lauksiu iki 1979 m. vasario 12-tos dienos).*

laiškai

Šiltas žmogiškas tarpusavio kontaktas

Ateitis, 1978 m. rugsėjo mėn., Nr. 7. — Poatostoginis *Ateities* numeris bus bene vienas iš geriausių. Žurnalas tikrai yra tapęs tiek turinio, tiek apipavidalinimo atžvilgiu pavyzdiniu. Minčių principingumas ir išsakymo laisvumas turėtų patraukti visokių krypčių užkietėjėlius. Modernaus pasaulio, krikščionio ir lietuvių problemų sintezėje visur jaučiamas šiltas žmogiškas tarpusavio kontaktas su kiekvienu. *Ateitis* šiuo metu visais atžvilgiais yra išskirtinis leidinys lietuviškoje išeivijoje.

Draugo kultūr. priedas, lapkričio 4

Paskatinimas kurti daugiau

Labai nudžiugau išgirdus, kad ir vėl *Ateities* konkurse premiją laimėjau. Savo iliustracijas matyti *Ateity* — didelis paskatinimas kurti daugiau.

Taura Zarankaitė
Redford, Mi. JAV

Labai dėkoju už paskirtą man premiją. *Ateities* šventė pasidarė visos Chicagos jaunimo šventė. Labai smagu, kad jūs pastebėjote jaunus žmones ir jų gabumus.

Rima Valiulytė
Chicago, Ill., JAV

Atkreipti dėmesį į didvyriškumą dabar Lietuvoj

Birželio *Ateityje* (213 psl.) skaitau A. Masonio pageidavimą: „Reikėtų atkreipti ypatingą jaunimo dėmesį į kunigų didvyriškumą, pasišventimą dabar Lietuvoje".

Šiuo sumetimu pradėjau vartyti *Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos* ketvirtą tomą. Tapau supurtytas.

Ar negalėtumėm *Ateity* perspausdinti trumpas ištraukas, kurios mums padaro ypatingą įspūdį, pakviesti moksleivius ir studentus, gal ir suaugusius, paieškoti tokias citatas — pavyzdžiui:

„Kun. A. Kleina už leidimą vaikams tarnauti per šv. Mišias buvo nubaustas 50 rublių" (36 psl.).

„Daugailių klebonas kun. Baltuška buvo nubaustas 30 rublių, nes į atlaidus pasikvietė kunigų iš kaimyninių parapijų" (36 psl.).

„Mergaitės, kurios paaukojo gyvybę, gindamos savo nekaltybę: stud. Elena Spirgevičiūtė, Stasė Lušaitė, Danutė Burbaitė ir kt." (277 psl.).

„Apie 600 lietuvių kunigų yra buvę kalėjimuose ir ten nenustojo skleisti Kristaus mokslo" (277 psl.).

„1977 m. balandžio 12-sios naktį buvo apiplėšta Mažeikių bažnyčia. Vagys, įlindę pro langą, išplėšė tabernakulį, išbarstė Švč. Sakramentą, išnešė tris taures ir dvi komunines" (301 psl.).

„Mokytoja Seduikienė atleista iš darbo už savo religinius įsitikinimus" (308 psl.).

Augustinas Tijūnėlis
Chicago, Ill., JAV

Kronikos leidėjai savo pavyzdžiu bei savo tvirta dvasia duoda mums daug daugiau, negu kad mes duodame jiems.

Kova už Tikėjimą nėra vien lietuviškasis reikalas. Tai katalikiškasis reikalas. Tai visuotinis reikalas, kuris įpareigoja visą pasaulį.

Šiuo metu kiekvienas gali įsijungti į moralinę kovą, kuri dabar vyksta. Jeigu rasime keletą minučių kasdien susikaupti ir pajusti vieningi su Lietuvos tikinčiaisiais, tai būtų jiems didelė parama.

Kun. Kazimieras Pugevičius
Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos Kongresas,
1978 m. lapkričio 26 d.

1978 METŲ „ATEITIES“ TURINYS

STRAIPSNIAI, RAŠINIAI

Laukėm prabylant obelisko, o prabilo jaunimo drąsa — K. Trimakas 5
Jaunimo protesto žygis — L. Kojelis 14
Jaunimas sėkmingai baigė politinių mokslų kursą — V. Nakas 19
Jaunimo pastabos apie VLIKą ir kitką — S. Kuprys 20
Įvertinant jaunimo kūrybines pastangas — K. Trimakas 26
Žodis „Ateities“ konkurso premijų laimėtojų vardu — T. Palubinskas 26
Laisvė Putino lyrikoj — T. Zarankaitė 58
Krikščioniškas atsinaujinimas — K. Trimakas 44
Atsinaujinti: ką mums skelbia Evangelija? — A. L. Rubšys 80
Gyvi vaizdai iš Palangos konferencijos — S. Sužiedėlis 83
Jaunasis ir poetiškasis Balys Sruoga — K. Bradūnas 86
Laisvėje slypi ne tik žmogaus didybė, bet ir jo tragika — A. Paškus 89
Tautodailės paroda 54
Žodis jaunimui — Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrijos Valdyba 97
Atsinaujinimo ateitis: Tolimesnės galimybės (1) — J. Šarauskas 112
Pokalbis su dail. Arvydu Algminu 118
Ir jaunystėj prisiminkim amžinus idealus — kun. J. Prunskis 123
Principas (apsakymas) — Al. Baronas 124
Prof. Pr. Jucaitis — „Ateities“ mecenatas 129
Atsinaujinimo ateitis: Tolimesnės galimybės — J. Šarauskas 148
Pastabos prie kun. J. Šarausko minčių — Vysk. V. Brizgys 152
Čiurlionio galerija — A. Zailskaitė 164
Drabužnešys — L. Sidrys 166
Krikščionių vienybės pusiaukelėje — K. Trimakas 184
Nebesame svetimi — I. Kairytė 187
Roger Schutz — Taizė Bendruomenės įsteigėjas — A. Grauslys 189
Marytės Gaižutienės keramika 192
Lietuviškos išeivijos sostinės ateitis (ką mums sako ECS apklausinėjimas) — S. Kuprys 194
Linkuvos gimnazijos ateitininkai
Prisimenu... — Dr. J. Kaškelis 196
Linkuva — šiaurės Lietuvos švietimo židinys — Alf. Šešplaukis 197
Iš atsiminimų apie Linkuvos gimnazijos ateitininkų veikimą — A. Š. .. 197
Linkuvos gimnazijos ateitininkai 1929-33 metais — A. Eivienė 200
Dainavoj — A. Tijūnėlis 209
Viktoras Petkus — T. Venclova 224
Ištikimybė savo pašaukimui — V. Vygantas 228
Atsinaujinimo Židinys 231
Requiescat in Pacem Jonas Paulius I 257
Punskas, Mano gimtinė brangi — Algis 259
Gyvosios dvasios pėdomis — S. O. Mikalaitė 262
A. Kairio drama: Ugnis ir Liepsna 268
Senelis — O. Šeštokienė 269
Kartus alus — D. Markelytė 270
Vilijos Eivaitės piešiniai 272
A. Kairio drama: Kū - Kū 292

Aš kviečiu jus atnaujinti gyvenimą — vysk. J. A. Hickey 294
Kūrybinę ugnį perduoti ateinančiai kartai 296
Apie rašymą ir save — J. Jankus 302
Brazilijos ateitininkų stovykla 316
Moksleivių stovykla Neringoj — D. Norvilaitė 321
Neringos stovyklos įvertinimai 324
Moksleivių studijų dienos Wasagoje — R. Girdauskaitė 328
Californijos moksleivių stovykla 328
Jaunučių stovykla Dainavoj 329

ANTAI... — K. Trimakas 2, 42, 78, 110, 146, 182, 222, 260, 294

VEIKLA... — 34, 62, 103, 140, 173, 213, 249, 295, 332

LAIŠKAI — 40, 102, 171, 212, 244, 290, 311

ATVIRAI

Kokia svarbiausia laiko problema — A. Kuolas, R. Kriaučiūnas 53
Atgarsiai apie IX Ateitininkų Kongresą, E. Paliokienė, Alg. Petrulis, Ses. Josephine, V. Liulevičius, kun. I. Urbonas, G. Čepaitytė, V. Nakaitė, J. Juozevičius, S. Stasienė 130
Vienas per kitą užtikom Kristų — Chicagos studentų draugovės krikščioniško atsinaujinimo savaitgalio dalyviai 135
Jaunimas demonstracijos Washingtone: Išlaikęs ar neišlaikęs politinius egzaminus 156
Krikščioniško atsinaujinimo aidai ir atgarsiai — J. Bacevičius, O. Mikailaitė, J. Pikūnas, A. Prapuolenytė, A. Saulaitis 201
Negalima tarnauti Dievui ir mamonai — J. Girnius 234
Grįžtame į ateitininko esmę — V. Kaulius 235
Per muzikos kūrybą žmogų įkvėpti ir pakelti — Pokalbis su kun. B. Markaičiu 236
Ar pasitenkinti savanoriais — L. Sidrys 240
Geras vardas — turtas — Jaunas Lietuvis 291
Rytų pakraščio ateitininkai 310

ATŽALOS:

Eilėraščiai — A. Mičiulytė 31-32
Mūsų iškyla į Kapitono salą — T. Ivaška 32
Laisvė yra 60
Draugystės daina (eil.) — L. Dudėnaitė 99
Krikščioniškas atsinaujinimas — Cicero Vyskupo Valančiaus Kuopos moksleivių pasisakymai 100
Eilėraščiai — Loreta 137-138
Įspūdžiai iš „Liepkalnio sodybos" — D. Garūnaitė 138
Mano laisvalaikis — Cicero moksleivių kuopos jaunieji 139
Atžalos 169
MAS žiemos kursų diskusijų būreliai 210
Dvi dienos sukrėtusios Lietuvą — M.N. 246
Mūsų mintys 247
Pradedame rimčiau žiūrėti į gyvenimą — A. Rušėnas 276
Omega — R. Končiūtė 277
Posėdis — V. Kuprytė 281
Geri vaikai, blogi vaikai — R. Sidrytė 282
Atsargiai, čia politika — V. Laniauskas 283

EILĖRAŠČIAI

Ž. Bilaišytė — Prietemoje lempos šviesa buria likimą 24
J. Švabaitė — Tylesnis už vandenį 41
J. Švabaitė — Eilėraščiai 50
A. Baronas — Eilėraščiai 92
K. Veselkaitė — Žodis/Vaizdas 98
A. Radžius — Eilėraščiai 116
Taura — Eilėraščiai 127-128
Jorge de Sena — Tyrumo vientisumas 154
J. Malerytė — Švelnumas 162
J. Malerytė — Eilėraščiai 168
K. Grigaitytė — Eilėraščiai 191
D. Sadūnaitė — Eilėraščiai 233
L. Rimkus — Eilėraštis 241
V. Alantas — Raigardas 266
M. Saulaitytė-Stankuvienė — Eilėraščiai 306

KNYGOS

Tas šaltis degina sielą — M. Eivaitė 52
Ars vivendi, ars moriendi — M. Eivaitė 206
Knygos 242
Kelias — Populiarus dvasinis klasikas 274
Nykštukų mokykla — L. Šalčiuvienė 286
Raidė užmuša, bet dvasia gaivina — O. Mikailaitė 307

PREMIJOS

„Ateities“ 1976-1977 m. jaunimo konkurso premijos 27
„Ateities“ žurnalo premijos 1978 m. 299

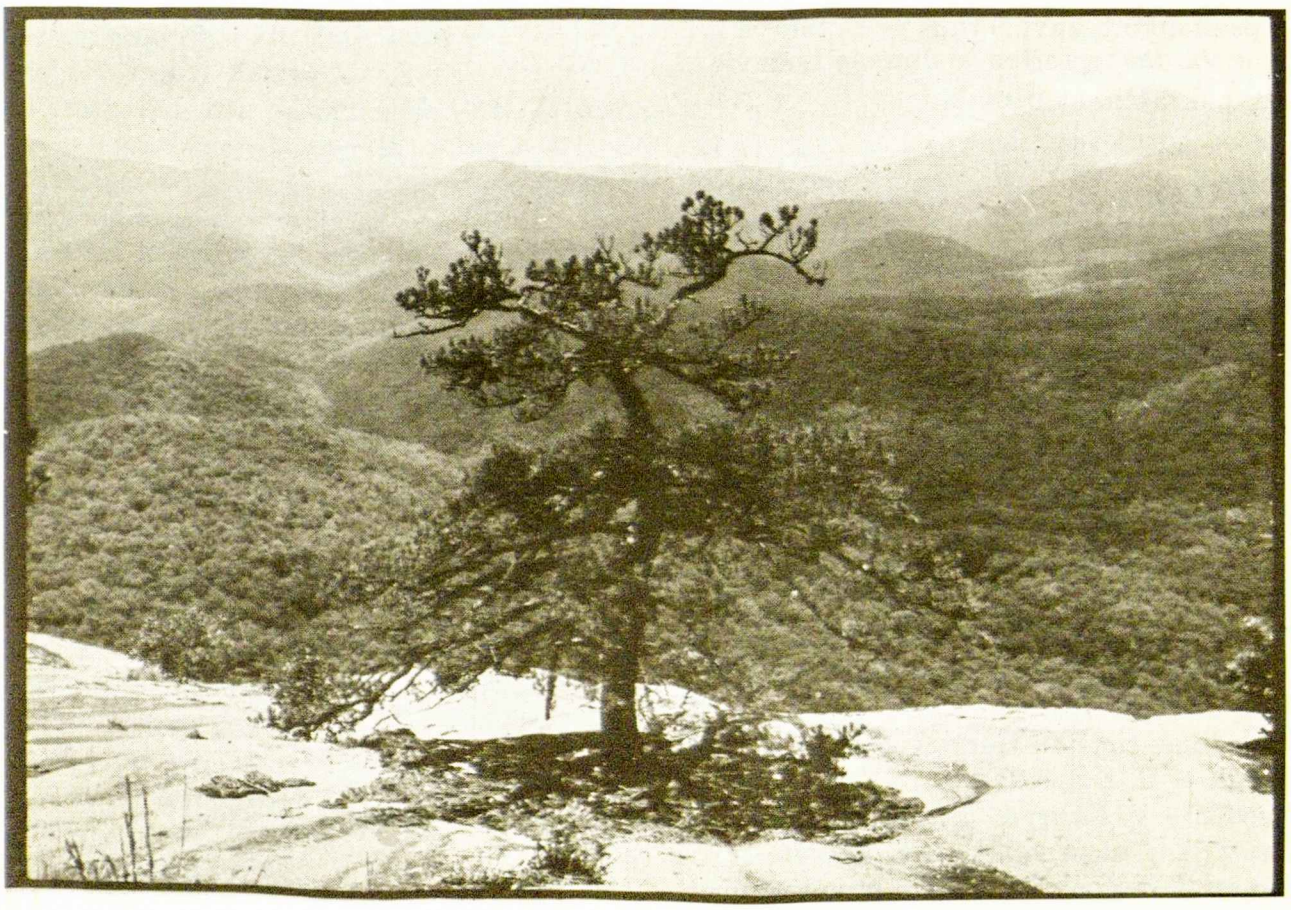

Malonūs sendraugiai,

Ateitininkų federacijos tarybos ir valdybos rodomas aktyvumas, vykdant kongreso nutartus įpareigojimus, pradeda nešti vaisius. Matosi malonių ženklų, kad sendraugių antrasis „šūkis": „buvau, esu ir būsiu ateitininkas, bet ateitininkų veiklai neturiu laiko", pradedamas laužyti teigiama prasme. Vis daugiau jaunųjų sendraugių jungiasi aktyvion veiklon. Yra ženklų, kad ir mūsų „numirę" rytai vėl pradeda pamažu atgauti gyvybės pulsą.

Pagal Ateitininkų tarybos priimtą nutarimą, mūsų jaunųjų sąjungų globa, jiems vadovų ir globėjų parūpinimas yra šiuo momentu sendraugių s-gos pirminis uždavinys. Gyvenamojo momento mes esame įpareigoti sutelkti visas savo jėgas atgaivinti, pagyvinti, sustiprinti mūsų jaunučių ir moksleivių kuopų veiklą, parūpindami jiems ne tik vadovus, bet ir kitą visokeriopą pagalbą. Gana išimtini atvejai, kad neideologinė organizacija arba neorganizuota visuomenė išaugintų vadovus ir vadus, todėl, jei rūpi mums ne tik savosios organizacijos, bet ir lietuvybės pratęsimas išeivijoje, turime į šią užduotį labai rimtai pažiūrėti.

Visų skyrių valdybos įpareigojamos šį mūsų prašymą ne tik perskaityti, bet diskutuoti, svarstyti ir įgyvendinti...

Kviečiame visus į bendrą darbą.

Vytautas Šoliūnas,
ASS CV pirmininkas

Ar ne laikas susirūpinti dvasine - moraline atspara, kuri nemažiau svarbi, nemažiau gyvybinė už politines - kultūrines plotmes? Jei kam nebuvo aišku, kaip tai svarbu, tai dabar rodo tos dvasinės - moralinės kovos vyksmas mūsų tėvynėje, kuris supurto pavergėją ir stebina laisvąjį pasaulį.

Tos kovos akivaizdoje mes esame lyg stebėtojai. Domimės, jaudinamės, nes tai mūsų brolių bei sesių kova, bet į ją nesijungiam, nei neskiriam jai didesnio dėmesio pas save. Tebedeklaruojam ir deklamuojam tik politinį laisvinimą, nors gerai žinome, kad politika pasauliniu mastu praradusi moralinį nugarkaulį. Kiti dedame daugiau vilčių į kultūrą, o ši, kaip matome, šiame krašte ir kituose pasinešusi prekiauti tik žemaisiais įgeidžiais.

Sunku mums persiorientuoti, nelengva gal ir save įtikinti, juoba palenkti kitus, kad ir čia, laisvajame pasaulyje, mūsų kovos sėkmė priklausys nuo moralinių jėgų, ugdomų mūsų šeimose, mūsų organizacijose, mūsų bendruomenės padaliniuose.

Kun. Stasio Ylos pamokslas, pasakytas V-jo PLB seimo pamaldų metu, 1978.VII.2

ALp(LKA)1786
1978, Nr.10

Atsiųsta paminėti

V. Stanley Vardys. THE CATHOLIC CHURCH, Dissent and Nationality in Soviet Lithuania. European Monographs, No. XLIII. In introduction by the author: "Originally, I intended to write a study of the current struggle for religious rights in Lithuania. However, as soon as I immersed myself in the reading of the literature of Lithuanian Catholic dissent — the main source of information — it became clear that to be fully understood, Catholic efforts of winning full rights of citizenship need to be examined in a deeper and broader context. Such an approach is required because, on the one hand, Lithuania's Catholic struggle remains very closely intertwined with national dissent, and on the other, it constituted a considerable part of the general Societ civil rights movement..." 338 psl.

Mirga Girniuvienė. SENOJO BOKŠTO PASLAPTIS. Knygoje, skirtoje vaikams, aprašomi trijų mergaičių ir vieno berniuko nuotykiai, įpinant išeivijoj augantiems vaikams auklėjamo pobūdžio temų. Knyga iliustruota pačios autorės piešiniais. Išleido JAV LB Švietimo Taryba su Lietuvių Fondo pinigine parama. Chicago, 1978 m. 4 dol. 150 psl.

Joseph Ehret. BLICK IN DIE ZEIT. Eine weltpolitische Umschau. Politinė apžvalga, kurioj JAV apibūdinama kaip jėga be patirties, Kinija — kaip patirtis be jėgos, o Sovietų Sąjunga — ir jėga ir patirtis. Basel, 1978. 52 psl.

KOVA. Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos politinis aplinkraštis. Red. PLJS politinis koordinatorius Viktoras Nakas. Nr. 2. 1978. Su PLJS politinių įvykių kronika, politinės veiklos projektu 1980 m. olimpiados reikalu ir kt.

80.725.394